

1 P: Kada ste rekli da srpski narod ima pravo na samoopredjeljenje,
2 govorite o Srbima kao nacionalnoj grupi, kao etničkoj grupi; je li tako?
3 O: Da.
4 P: Isto vrijedi i onda za Hrvate, ako Hrvati kao etnička grupa to kažu,
5 onda Vi priznajete i njihovo pravo na samoopredjeljenje. Klimnuli ste, a trebali
6 biste reći "da" naglas.
7 O: Čekam da... samo dok završi prevod. Da.
8 P: Dakle da Vas pitam sljedeće: kako Vi vidite stvari, šta se događa
9 onda sa Hrvatima koji žive u srpskim područjima Hrvatske, kao što su bili
10 dijelovi Krajine?
11 O: Hrvata u Krajini... ustvari Krajina je imala 88% srpskog
12 stanovništva. Naša intencija je bila ta da, u slučaju razlaza, u slučaju
13 secesije, oba naroda treba da se izjasne i treba doći do prekomponovanja
14 Hrvatske kao takve. E sad, to je dalja... dalji stvar... stvar daljih pregovora.
15 Hrvati bi u tom slučaju imali sva građanska prava unutar Republike Srpske
16 Krajine.
17 P: Nije li takva situacija bila i sa Srbima u Hrvatskoj? Postojala su
18 sva građanska prava, ta su građanska prava bila zagwarantirana.
19 O: Na koje Srbe u Hrvatskoj mislite? Globalno ili one koji ostaju kao u
20 manjinskim dijelovima?
21 P: I jedne i druge mislim. Prema ustavu iz 1990., Hrvatskom ustavu,
22 dakle tom novom ustavu, bila su zagwarantirana sva prava manjinama, zar ne?
23 O: Radi se o različitom konceptu. Hrvatska se nije... znači, nije bila
24 ustavno formulisana kao država građana, nego kao nacionalna država. Ja govorim o
25 tome. Znači radi se o nacionalnog konceptu.
26
27
28
29
30

1 P: Ono na što ja ciljам, po Vašem mišljenju, Hrvati koji žive u Krajini
2 ne bi imali drugi... drugu opciju da iskoriste svoje pravo na samoodređenje,
3 dakle jednostavno bi im bila garantirana normalna građanska prava. To ste rekli
4 šta bi bilo dakle sa Hrvatima u Krajini. Ono što ja kažem je da ista ta
5 situacija se odnosila i na Srbe u Hrvatskoj. Vi ste imali zagantirana
6 građanska prava.

7 O: Hrvatska, kao jedna od republika, nastala je dogovorom dva naroda,
8 dogovorom hrvatskog i srpskog naroda. I jedan i drugi narod su potvrdili svoju
9 želju da žive unutar te države. Ako... ako dolazi do mijenja statusa te države,
10 onda treba da se pitaju obadva naroda. Znači i jedan i drugi narod su prihvatili
11 da budu u sastavu takve države. A ovdje... ovdje dolazi do situacije da jedan
12 narod faktički... faktički nestane i svede se na nivo samo... samo, ovaj,
13 nacionalne manjine. Da se ovdje radilo o građanskoj državi, onda bi možda ovako
14 pitanje ima...imalo smisao. Da je Hrvatska pro... proglašena državom... državom
15 građana Hrvatske, onda bi ovo imalo smisao; ali u ovakom slučaju, ne.

16 Srbija, na primer, ima u ustavu fomulaciju da je Srbija država građana
17 Srbije. Tako sad stoji, u stvari tako je stajalo i ranije, od 1990. naovamo.

18 P: To stoji i u ustavu Hrvatske. Kaže se da je to država hrvatskog
19 naroda i svih drugih građana Hrvatske, zar ne?

20 O: Ne. Stoji da je država hrvatskog naroda. To je suštinska razlika.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Suštinska razlika je u tome što stoji da je Hrvatska država hrvatskog naroda.
2 Kada bi stajalo da je država građana Hrvatske, onda bi bila druga... onda bi to
3 bilo drugo. Međutim, ovo je suštinski razlog.

4 P: Ne želim postavljati previše pitanja o tome jer mislim da se malo
5 vrtimo sada u krugu, ali onog trenutka kada se fokusiramo na nacionalne grupe
6 kao one koji imaju pravo na samoodređenje, to automatski dovodi do etničke ili
7 nacionalne podjele. Hrvati, Hrvati idu u Hrvatsku, Srbi odlaze u SAO Krajinu,
8 hrvatske zajednice iz Srpske Krajine zatim žele formirati svoje entitete, i to
9 se jednostavno tako vrti, vrti i stvara se nacionalna podjela. Zar to nije
10 točno?

11 O: Ne stvara se nacionalna podjela. Ta država je nastala dogovorom dva
12 naroda. Mi jesmo bili nacionalne države, takva je... takve su bile ustavne
13 formulacije, a takva... takva je formulacija u Hrvatskoj i danas, s tom razlikom
14 što je to sad samo nacionalna država Hrvata.

15 P: Da. Ali kada se Republika Hrvatska, to jest tadašnja republika
16 Jugoslavije, Hrvatska, odvojila od Jugoslavije, Jugoslavija se raspala i kada se
17 to dogodilo, Vi kažete da su Srbi iz Krajine, dakle, imali pravo na
18 samoodređenje i da su se na taj način mogli odvojiti od Hrvatske. Ja kažem da
19 kada se krene na taj način razmišljati, to jednostavno neizbježno vodi ka
20 nacionalnoj podjeli, zar ne?

21 O: U tom slučaju prema nacionalnoj podjeli vodi i razbijanje
22 Jugoslavije. Potpuno isti je... isti je koncept. Zašto je onda bilo potrebno
23 razbiti Jugoslaviju?

24 P: Da li ste upoznati sa Badinterovom komisijom koja je počela djelovati
25 početkom 1992. godine? Zna li za ime Badinter?

26 O: Da, upoznat sam.

27 P: Da li znate da je u januaru 1992. godine Badinterova komisija

28
29
30

1 donijela zaključak da Srbi u Hrvatskoj imaju pravo na zaštitu po svim njihovim
2 manjinskim pravima u skladu sa međunarodnim zakonima?

3 O: Za to sam čuo, ali to smatram pogrešnim. Ne mogu dublje da ulazim u
4 ovu temu, ja nisam stručnjak po tom pitanju, ali Srbi su odluku Badinterove
5 komisije smatrali vrlo pogrešnom i vrlo štetnom po... po Srbe.

6 P: To je vjerojatno bilo i zbog toga što je Badinterova komisija dodala
7 i da pravo na samoodređenje ne uključuje i pravo na izmjenu granica. Da li ste
8 čuli i za taj dio?

9 O: Sa tom odlukom, Badinterova komisija je se umiješala u... u
10 dotadašnje pravo koje je postojalo. Ustav dotadašnji Jugoslavije govorio je o
11 suverenosti naroda, a ne o suverenosti republika. I to... to je suština
12 problema, to je suština sukoba u bivšoj Jugoslaviji, na kraju krajeva.

13 P: Hvala na Vašem strpljenju, gospodine Ličina.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Ja više nemam pitanja, časni Sude.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Black.

16 Gospodine Ličina, ovime smo došli do kraja Vašeg iskaza. Želim Vam se
17 zahvaliti što ste došli ovamo da svjedočite imajući u obzir na, pretpostavljam,
18 veoma puno posla kojeg imate. Možete se povući. Hvala što ste došli.

19 SVJEDOK: Časni Sude, da li mogu da zamolim da se pozdravim sa gospodinom
20 Martićem, ako nije problem? Nisam se dugo s njim vidio i...

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je nažalost problem. Možda ako ste
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 spremni da pričekate tokom pauze, sada u sudnici to nije moguće. Hvala na
2 razumijevanju.

3 SVJEDOK: Mogu da sačekam do pauze, ako mogu... ako imam odobrenja...
4 odobrenja za to.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, Vi nemate moje odobrenje, morate
6 pitati obezbjeđenje. Ako se oni suglase, onda je u redu. Ja jednostavno nemam...
7 nije u mojoj ovlasti da to omogućim. Hvala.

8 [Svjedok se povlači]

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Rečeno mi je da je u transkriptu
10 napisano da sam ja rekao da treba pitati nešto što bi se čitalo kao "skut", a
11 rekao sam "security", dakle obezbjeđenje.

12 Gospodine Milovančeviću, izvolite.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Molim da se u sudnicu pozove sledeći
14 svedok Odbrane. Ne znam da li mogu sada izgovoriti njegovo ime ili je dovoljno
15 ovo što sam rekao. Upravo zbog ovih bezbednosnih mera. Tu nemam iskustva, časni
16 Sude.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovo što ste dosada rekli je dovoljno,
18 nemojte spominjati ime i upravo zbog zaštitnih mjera, da. Pretpostavljam da
19 osoba koja dovodi svjedoka zna koga treba dovesti bez da se kaže naglas ime.

20 [Svjedok je ušao u sudnicu]

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da sada pređemo na
22 poluzatvorenu sjednicu.

23 Znam da smo bili na poluzatvorenoj kada je svjedok ulazio, a sada smo se
24 u međuvremenu vratili na javnu, a želim da ostanemo na poluzatvorenoj.

25

26

27

28

29

30

1 [Poluzatvorena sjednica]
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)
12 (redigirano)
13 (redigirano)
14 (redigirano)
15 (redigirano)
16 (redigirano)
17 (redigirano)
18 (redigirano)
19 (redigirano)
20 (redigirano)
21 (redigirano)
22 (redigirano)
23 (redigirano)
24 (redigirano)
25 (redigirano)
26 (redigirano)
27 (redigirano)
28 (redigirano)
29 (redigirano)
30 (redigirano)

petak, 18.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 6711-6712 redigirane. Poluzatvorena sjednica.

petak, 18.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)
12 (redigirano)
13 (redigirano)
14 (redigirano)
15 (redigirano)

16 [Otvorena sjednica]

17 TAJNICA: [simultani prijevod] Časni Sude, ponovno smo na javnoj
18 sjednici.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

20 Izvolite, gospodine Milovančeviću.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

22 P: U gradu u kome ste radili i živeli, možete li nam reći kakav je bio
23 nacionalni sastav stanovništva, bez spominjana... pominjanja imena grada i kakva
24 je situacija bila na radnom mestu u tom smislu?

25 O: Pa, u samom gradu gdje sam proveo... počeo raditi, ovaj, u službi
26 unutrašnjih poslova, stanovništvo je... možemo reći da se radi o gradu od
27 otprilike 250.000 stanovnika, gdje je većinom bilo miješano stanovništvo, ali u

28
29
30

1 prednosti kao, više je bilo stanovnika Hrvata, hrvatske nacionalnosti. Ali je
2 bilo dosta i građana srpske nacionalnosti, kao i Muslimana i ostalih.

3 Radilo se o gradu koji je bio dosta kulturno i industrijski razvijen.
4 Imao je veliku infrastrukturu što se tiče univerziteta, industrije, vojnih
5 struktura i ostaloga. A u samoj stanici milicije gdje sam radio, odnos
6 nacionalni je bio otprilike da je bilo negdje oko pola-pola Srba i Hrvata, a i
7 bilo je nešto zaposlenih muslimanske vjeroispovijesti, nacionalnosti.

8 Sam život u gradu je bio, moglo se reći, skladan i harmoničan. Nije bilo
9 velikih incidenata, ni nekih velikih sukoba što se tiče sa nacionalnog osn... na
10 nacionalnom osnovu, jer u to vrijeme naš pravni sistem i službe koje su
11 sprečavale takva djelovanja su djelovale rigorozno i strogo. Za same i verbalne
12 delikte u to vrijeme kazne su bile po 30 dana zatvora. Što se tiče odnosa među
13 zaposlenima unutar SUP-a i milicije, takav odnos je bio, moglo se reći,
14 harmoničan i idiličan. Niko nikoga nije vređao na nacionalnoj osnovi, na
15 vjerskoj osnovi, etničkoj pripadnosti ili bilo čemu drugome. To je bilo
16 najstrože zabranjeno. Ponekada bi se u gradu desili neki incidenti, to je
17 naročito je bilo istaknuto kod gostovanja timova fudbalskih ili košarkaških iz
18 Beograda, iz Srbije, (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 (redigirano)

28 (redigirano)

29 (redigirano)

30 (redigirano)

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)

7 P: Rekli ste, svedoče, da je dolazilo do incidenata kada se susretnu
8 klubovi. Takvi incidenti su inače širom Evrope uobičajeni. Vi ste rekli da su
9 ovde strogo kažnjavani. Zbog čega?

10 O: Pa, strogo je kažnjavano, jer se tada pretpostavljalo i znalo se da
11 od tih malih incidenata koji su imali nacionalnu po...pozadinu moglo doći do
12 veliki incidenata i sukoba, do sukoba i građana, a ne samo milicije i građana,
13 nego do međusobnih sukoba građana raznih etničkih i nacionalnih pripadnosti. I
14 zbog toga je takva rigoroznost i primjenjivana.

15 P: U vezi sa ovim što ste sada rekli o tim sportskim susretima, da li su
16 neki ljudi kao navijači dolazili sa strane u mesto u kome ste službovali i šta
17 se onda dešavalo tom prilikom?

18 O: Pa, dolazilo je mnogo navijača. I ako je uz klub taj dolazilo iz
19 Beograda navijači, onda su dolazili navijači tih klubova koji su pripadali
20 srpskoj nacionalnosti iz gradova u Hrvatskoj, kao šta je iz zaleđine Šibenika,
21 iz Knina i iz okolnih mjesta gdje su živjeli Srbi koji su tada i u to vrijeme
22 navijale za te klubove koji su potjecali iz Srbije. Tada bi, ovaj, oni
23 doživljavali neugodnosti. Na stadionu bi samome milicija sprečavala to i

24
25
26
27
28
29
30

1 kroz grad. Ali njihovim dolaskom i odlaskom, jer su najčešće koristili prevozno
2 sredstvo vlak, tada je dolazilo do incidenata, do napada na njih u vlakovima,
3 kamenovanje vlakova, razbijanje, vređanje. Naročito se to u toj Zagori... da ne
4 pominjem imena sada, u tim mjestima osjetilo, gdje su oni na pogodnim mjestima
5 uvijek kamenovali te vlakove sa navijačima iz tih mjesta i iz Beograda.

6 P: Rekli ste da je to rigorozno kažnjavano i da je suzbijanje...
7 suzbijano i sprečavano prerastanje tih... takvih incidenata u neke veće sukobe.
8 Da li je situacija u pogledu održavanje javnog reda i mira, kada se i ovo ima u
9 vidu, bila pod kontrolom? Da li se tako može reći?

10 O: Ma jeste. Apsolutno je situacija bila pod kontrolom, jer cjelokupan
11 sastav milicije bio je jedinstven. Neovisno od tome da li se radilo o Srbima i
12 Hrvatima, svi smo imali iste, kako bi se reklo, aršine prema svim navijačima ili
13 iz Srbije ili iz domaćeg tog grada i tako. Tako da smo situaciju potpuno držali
14 pod kontrolom. A takvi incidenti, moglo bi se reći, da su bili mali u odnosu šta
15 je kasnije bilo i ostalo, zanemarivi.

16 P: Hvala Vam. Nismo na početku saopštili Sudskom veću podatak. Zamolio
17 bih Vas da nam kažete koje ste Vi nacionalnosti.

18 O: Ja sam po nacionalnosti Srbin.

19 P: Hvala Vam. Da li nam možete reći koliko godina ste proveli i koji
20 period vremena u tom gradu u kome ste počeli sa službovanjem?

21 O: U tome gradu sam proveo 11 godina efektivnog rada, znači od 1979. do
22 1990. godine, do 7. mjeseca.

23 P: Tamo ste sve vreme i radili; jesam li u pravu?

24 O: Pa u... cijelo vrijeme sam bio kao zaposlen u SUP-u i tu radio.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je u tom periodu bilo situacija ili momenata kada ste zbog
2 prirode posla kojim ste se bavili odlazili na neku drugu teritoriju u okviru
3 Jugoslavije?

4 O: Pa, bilo je posebnih situacija kada se odlazilo u druge gradove,
5 druge republike, radi ispomoći miliciji na tim mjestima gdje se išlo. To se
6 obično odnosilo na neke velike sportske manifestacije, olimpijadu, univerzijade
7 i takmičenja na koje ja konkretno nisam odlazio, al' su odlazile moje kolege. I
8 moje odsustvovanje iz samoga grada gdje sam radio cijelo vreme je vezano za
9 odlazak na područje Kosova i Metohije 1982. godine. Tada je... 1981. godine
10 došlo je do velikih, žestokih demonstracija albanskih iredentista i separatista
11 na Kosovo, naročito u Prištini, Podujevu i Suvoj Reci. Odlukom Savezne Vlade i
12 Predsjedništva angažovana je milicija iz svih republika i pokrajina tadašnje
13 Jugoslavije, koje su sačinjavale jednu jedinicu i sve su išle na područje Kosova
14 radi održavanja javnog reda i mira i sprečavanja takvih demonstracija, rušenja i
15 nasilničkog odvajanja kakav imali su u to vreme albanske iredentisti plan i
16 tražili su Kosovo kao republiku. Ja... 1981. godine je išla... išao dio ljudi iz
17 mog grada gdje sam ja službovao, a ja sam išao 1982. godine, u 4. mjesecu. Na
18 Kosovu sam bio raspoređen, moja jedinica je bila raspoređena na područje opština
19 Glogovac i Srbica pored Prištine. Tu smo ostali mjesec i po dana. Za to vrijeme
20 nismo imali nikakvih dodira sa separatistima i sve je uredno prošlo.

21 P: Hvala Vam. Hvala Vam, svedoče. Rekli ste da ste 11 godina proveli u
22 gradu u kome ste počeli da radite u okviru sekretarijata unutrašnjih poslova
23 koji je postojao u tome gradu. Takođe ste objasnili da je situacija bila mirna i

24

25

26

27

28

29

30

1 pod kontrolom, da su javni red i mir funkcionisali. Da li je do kraja Vašeg
2 boravka u tome gradu ostala takva situacija ili se nešto promenilo?

3 O: Pa takva, kako sam i ranije opisao, situacija je ostala do 1990., do
4 početka 1990. godine do... koja je vezana za pojavu višestranačkog, možemo reći,
5 života i istupanja u Jugoslaviji, to jest u Hrvatskoj. Tada se situacija
6 promijenila.

7 P: Da li su na teritoriji Republike Hrvatske, tadašnje jugoslovenske
8 republike Hrvatske, 1990. godine držani neki izbori, sećate li se? Da li znate
9 kad je to bilo? Ako jesu ili ako nisu, odgovorite da nisu.

10 O: Pa 1990. godine su održani prvi višestranački izbori u Hrvatskoj i
11 održani su u 4. i početkom 5. mjeseca, što je sam njihov priprema i održavanje
12 skupova prije tih izbora, predizbornih skupova, je uvelikome promijenilo
13 situaciju u samom državi i republici i u samome gradu gdje sam živio, ali
14 nagore, normalno.

15 P: Kažete...

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, znam da se
17 prevodioci nisu žalili, ali čujem kako svjedok počinje da odgovara dok Vi još
18 postavljate pitanje. Ako biste pokušali da pravite pauzu na kraju Vašeg pitanja,
19 dakle između pitanja i odgovora.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam propustio da svedoka upozorim na tu
21 obavezu i moju i njegovu. Hvala Vam na ovoj intervenciji.

22 P: Svedoče, molim Vas, pošto se međusobno razumemo, a prevodilačka
23 služba je dužna da prevede i moje pitanje i Vaš odgovor, molim Vas da uvek
24 između mog pitanja i Vašeg odgovora napravimo pauzu kako bismo to omogućili
25 prevodilačkoj službi, da se ne bismo preklapali. Hvala Vam.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi takođe vodite računa da pravite
27
28
29
30

1 pauzu, gospodine Milovančević. Vi takođe to zaboravite.

2 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

3 P: Rekli ste da je održavanje tih predizbornih skupova uoči
4 višestranačkih izbora početkom 1990. dovelo do promene situacije i u gradu u
5 kome ste bili i u drugim mestima i širom Republike Hrvatske. Možete li nam
6 kratko reći u čemu se ta promena ogledala i kako se ispoljavala? Kako ste Vi to
7 saznali?

8 O: Pa, saznao sam jer sam i ja neposredni učesnik tih događaja. Ta
9 pojava je bila evidentna zato šta su osnovane sve... većina i možemo reći skoro
10 sve stranke, većina barem, bila nacionalističke. Njihovi skupovi su bili na...
11 dosta pod nacionalnim nabojeima. Svi su ličili na neko, možemo slobodno reći, kao
12 oslobađanje od nečega. Glavna poenta tih stranaka, ako ih kažemo, da su to
13 prvenstveno bila Hrvatska demokratska zajednica, bile su da Savezna Vlada u
14 Beogradu odnosi sve pare iz drugih republika, naročito iz Hrvatske od turizma, i
15 da oni u Beogradu i u drugim republikama žive na račun Hrvatske. Obećavali su
16 povratak tih para ako dobijemo... ako se dobije samostalna država, da niko više
17 neće živiti na račun hrvatskih građana, a oni su uvijek upotrebljavali riječ
18 Hrvata, a ne građana. Nas Srbe i ostale su u tim razgovorima nisu ni spominjali
19 u nekom dobrom svjetlu, jer kad se govorilo uvijek se govorilo "mi Hrvati",
20 nikad nisu se obraćali kao građanima Hrvatske, ni Hrvatima i Srbima i ostalima.
21 Tak'i skupovi su iritirali ostale, a djelomično... i ostale građane, a
22 djelomično i Hrvate koji nisu bili opredijeljeni za njih, jer su znali čemu to
23 otprilike vodi. Jer mnogi ljudi su se još sjećali Drugog svjetskog rata i

24

25

26

27

28

29

30

1 bratoubilačkog rata, gdje su se sukobljavali Srbi i Hrvati i vodili građanski
2 rat.

3 P: Rekli ste da je na tim političkim predizbornim skupovima iznošena
4 teza kako se Hrvatska eksploatiše od strane ostalog dela Jugoslavije. Tako sam
5 Vas razumeo, ispravite me ako grešim. Da li Vi imate saznanje da li je to tačno
6 ili ne?

7 O: Tačno je to šta ste rekli, da je to bila teza tih predizbornih
8 skupova, govornika na tim skupovima. A mogu da kažem sigurno da nema to osnova
9 da je to tačno, jer u to vrijeme predsjednik Savezne Vlade, Ante Marković, je
10 bio Hrvat, a mnogo ispred toga više mandata, svi bivši predsjednici saveznih
11 vlada su većinom bili Hrvati. Da spomenemo Nikolić, Milka Planinc, prije toga
12 pokojni Džemal Bijedić, kao Musliman. Ja se i ne sjećam sada ovako da je neki
13 Srbin bio prije toga da se sjećam predsjednik Vlade. Tako da i... mislim da
14 takvi oni kao predsjednici vlade i članovi vlade njihovi, bili su ministri iz
15 raznih republika, sigurno da ne bi dozvolili neku neravnopravnost i da se
16 pljačka njihova zemlja i da pare odlaze na druga mjesta bespotrebno.

17 P: Hvala Vam. U vezi s ovim Vašim odgovorom, šta je Vaše mišljenje, zbog
18 čega je onda tako govoreno na tim predizbornim skupovima? Šta je bio cilj takvih
19 govora?

20 O: Po mom mišljenju, cilj takvih govora je bio buđenje nacionalnih
21 osjećaja kod glasača, kod građana hrvatske... Hrvata, pridobijanje njihovih
22 glasova i osvajanje vlasti za sprovođenje ideja koje su oni tada planirali i
23 zamišljali. Znači bitno je bilo osigurati legitimitet dobijanjem vlasti na
24
25
26
27
28
29
30

1 izborima, a to je bilo najlakše diranjem u nacionalne osjećaje i govoreći da je
2 hilhaduti... da su Hrvati 1.000 godina čekali na svoju državu.

3 P: U vezi sa tim, možete li nam reći, znate li ko je tada u to vreme
4 upravljao jugoslovenskom republikom Hrvatskom, Hrvati ili neko drugi? Hrvatsko
5 rukovodstvo ili neko drugo rukovodstvo?

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinjavam se.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, izvolite.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Kada je riječ o ovom pitanju, nisam
9 siguran o kojem vremenu govorimo, rečeno je "u to vrijeme". Da li bismo dobiti
10 pojašnjenje?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, kolegi tužiocu. Moguće bi bila nejasnoće u
12 tekstu. Mi govorimo o početku 1990. i predizbornoj kampanji uoči prvih
13 višestranačkih izbora u aprilu i maju 1990. Dakle, kada sam pitao "u to vreme"
14 mislim na početak 1990. godine.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo, gospodine Milovančević.

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 (redigirano)

28 (redigirano)

29 (redigirano)

30 (redigirano)

1 (redigirano)

2 (redigirano)

3 (redigirano)

4 (redigirano)

5 (redigirano)

6 G. MILOVANČEVIĆ: Načinio sam grešku, časni Sude. Jesam. Potpuno...

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala i kolegi tužιοče.

9 P: Možete li nam, svedoče, odgovoriti vrlo kratko?

10 O: U to vrijeme, na vlasti i sve odgovorne funkcije u državi, u
11 Republici Hrvatskoj, su obavljali većinom Hrvati uz poneki broj i Srba. A na
12 čelu Ministarstva unutrašnjih poslova, republičkog SUP-a, je tada bio Hrvat,
13 Vilim Mulc, a član Predsjedništva Jugoslavije bio Hrvat Stip... ovaj, Stipe
14 Šušvar. I sve funkcije druge glavne su obavljali Hrvati, tako da su bili Hrvati.
15 Ali na tim predizbornim skupovima, oni su govorili za njih da su oni komunisti i
16 da su sluge Beograda.

17 P: Da li je na tim predizbornim skupovima bilo govora i o nacionalnom
18 pitanju u bilo kom smislu?

19 O: Bilo je govora, tako da se uvijek potenciralo da u miliciji ima mnogo
20 Srba milicionera, da će se morati izvršiti reorganizacija same milicije da bi se
21 izbalansirao taj neki procenat i da bi odgovarao u... pro... zastupljenosti
22 procentualnost stanovništva, da bi se to odnosilo i na takvu zastupljenost i
23 pred... procentualnost i u samoj miliciji i u svim državnim organima.

24 P: Na kakav odjek je nalazilo... nailazilo pominjanje takve jedne teme?
25 Pominjanje broja zaposlenih pripadnika neke druge nacije umesto sopstvene i

26

27

28

29

30

1 pravljenje takvih vrsta poređenja? Mislím na kakav odlik... odjek u javnosti, u
2 štampi i u komunikaciji među ljudima, ako možete da nam to kažete.

3 O: Poslije mirnog suživota između cjelokupnog stanovništva na tom
4 području, često upotrebljavanje ovakvih tema i nuđenje nekih tih rješenja je
5 izazivalo strepnju i nedoumicu kod građana. Izazivalo je to i strepnju i
6 nedoumicu i bojazan kod pripadnika milicije, ne samo kod Srba, koji su već
7 vidjeli da će se nešto dešavati i to vrlo nezgodno, nego i kod Hrvata, jer su
8 znali - svi su bili većinom jugoslavenski orijentisani - da će morati da
9 polažu račune novoj vlasti zbog svog ranijeg perioda rada u službi, pa su se i
10 oni pomalo počeli... pribojavali. I međusobno smo tako razgovarali da neće to
11 biti dobro ako tako bude. A naročito su tu... Tada se pojavila ikonografija, to
12 su hrvatske zastave bez socijalističkog obilježja, znači bez zvijezde petokrake,
13 koje su umjesto zvijezdi imale šahovnice, kako su Hrvati govorili, stari
14 povijesni grb Hrvata. Ali kod Srba i kod ostalih, možemo slobodno reći,
15 rodoljuba, to je izazivalo zebnju, jer takve zastave su se najviše koristile i
16 bile državne zastave Nezavisne Države Hrvatske u vrijeme Drugog svjetskog rata
17 kad je Nezavisna Država Hrvatska bila satelit Hitlera i Musolinija.

18 P: Rekli ste...

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mogu li ja da postavim pitanje
20 dok se bavite ovom temom, ako nemate ništa protiv? Hvala Vam.

21 Gospodine svjedoče, u to vrijeme pomenuli ste da je bilo mnogo
22 policajaca Srba u policiji. Da li je u to vrijeme bilo više policajaca Srba,
23 nego policajaca Hrvata, odnosno policajaca druge nacionalnosti? Koja... koji je
24 odnos bio u procentima u policiji? Voljela bi da saznam nešto o tome, jer ste
25 rekli da ste zbog toga bili jako zabrinuti, pa bih voljela da znam u toj fazi
26 kakav je bio odnos. Hvala Vam.

27 SVJEDOK: U to vrijeme... Pa ne znam. Nemam podatke na područje cijele

28
29
30

1 Hrvatske, ali sigurno da je bilo više Hrvata, ali ne umnogome. Ali mogu Vam reći
2 zanimanje milicioner da nije bilo nešt... neka privilegija u to vrijeme u tom
3 sistemu, da je to bilo zanimanje siromašnih ljudi. A kasnije napredovanje kroz
4 službu i školovanje zavisilo je od njih samih i njihove sposobnosti. Znači,
5 policajac ili milicioner nije bilo atraktivno zanimanje, već je služilo kao za
6 neku šalu i izrugivanje kod nekih građana, gdje smo imali i problema zbog takvog
7 zanimanja.

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mislim da nisam dovoljno jasno
9 postavila pitanje ili sam pogrešno shvatila Vaš iskaz. Ja sam shvatila da ste Vi
10 rekli da je izražena zabrinutost Hrvata u okviru tadašnjeg političkog sistema,
11 odnosno na mitinzima stranke... stranaka, zabrinutost u smislu da ima previše
12 Srba policajaca ili milicionera u miliciji. Ono što ja pokušavam da saznam je da
13 li je bilo više milicajaca Srba nego Hrvata, odnosno milicajaca drugih
14 nacionalnosti. I ako biste nam mogli reći kakav je odnos bio kada je riječ o
15 brojevima ili procentima odgovarajućih etničkih skupina, posebno kada je riječ o
16 broju milicajaca Srba, odnosno na milicajce Hrvate. Možete vrlo kratko
17 odgovoriti. Možete na to vrlo lako kratko odgovoriti.

18 SVJEDOK: Pa po mojim saznanjima, u to vrijeme sigurno da je bilo više
19 Hrvata u miliciji, ali ne u toliko većem broju nego Srba. Ali bilo je sigurno
20 više Hrvata nego Srba i ostalih, Muslimana i pokoji iz drugih narodnosti.

21 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Dakle, činjenica da je bilo
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 toliko Srba u miliciji, da li je ona bila takođe razmjerna broju Srba,
2 stanovnika Srba u odnosu na činjenicu da su... da je ustvari nije bilo više nego
3 policajaca i milicionera Hrvata? Na osnovu Vašeg iskaza ja sam shvatila odgovor.

4 Hvala Vam lijepo.

5 Gospodine Milovančević, hvala Vam.

6 PREVODITELJICA: Prevodioci mole svjedoka da se malo približi mikrofону,
7 jer ga jako slabo čuju.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

9 P: U sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske u to
10 vreme, u vezi sa pitanjem koje Vam je postavila časna sudija Nosworthy, bili su
11 milicioneri pripadnici raznih nacionalnosti; jer /sic/ to tačno, svedoče?

12 O: Jeste.

13 P: Relativno visok procent milicionera srpske nacionalnosti, čime
14 objašnjavate? Da još jednom to pitanje razmotrimo.

15 O: Viši procenat milicije srpske nacionalnosti u... u MUP-u, jal' SUP-u
16 Hrvatske, je bio zbog toga šta sam rekao da zanimanje milicioner nije bilo
17 atraktivno tada u Republici Hrvatskoj, jer nije donosilo nikakav povlaštenu
18 položaj, veća ekonomska dobivanja, veće plate, već je to bilo zanimanje
19 siromašnih i tradicionalno orijentisanih ljudi ka uniformi, da li je to vojna,
20 milicijska, carinska. To je... a to je područje inače vojne krajine i kasnije
21 Republike Srpske Krajine, područje koje je obuhvatalo, gdje su ljudi bili
22 tradicionalno vezani za uniforme. I zbog svog siromaštva oni su pretežno
23 odlazili u te službe. A Hrvati su bili vezani za obalu, za turizam i gdje su
24 vrlo brzo mogli za mjesec dana dobiti cijelu godišnju plaću jednog milicionera.
25 Ali kasnije, ovaj, mogu reći da su većina rukovodilaca, šefova u policiji,
26 miliciji u to vrijeme, bili u većem procentu Hrvati.

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam. Samo još jedno pitanje vezano za ovu temu. Da bi neko
2 postao radnik, odnosno zaposlio se u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike
3 Hrvatske ma gde, u ma kom mestu da je službovao, da li je bilo potrebno da
4 ispunjava neki uslov u pogledu državljanstva?

5 O: U to vrijeme, postojali su uslovi za... koje je kandidat trebao
6 ispunjavati da bi kandidovao se, a kasnije bio primljen u rad u Ministarstvo, to
7 jest u Republički sekretarijat unutrašnjih poslova Hrvatske. Pored... Na dva
8 načina je se moglo postati radnik MUP-a i to je: redovnim školovanjem, da li je
9 to srednjoškolsko, četiri godine školovanja u Zagrebu, u školskom centru, i
10 školovanje viših službenika, gdje se također moglo dvije godine na višoj školi
11 unutrašnjih poslova u Zagrebu. To je redovnim školovanjem ili vanrednim
12 školovanjem. Znači, nakon završetka srednje škole, odsluženog vojnog roka, išlo
13 se jedna školska godina na doškolovanje u trajanju od jedne školske godine u
14 Fažanu kod Pule, gdje je trajalo školovanje za pripa... za radnike koje su imali
15 srednje obrazovanje, i po završetku te škole oni su postajali milicioneri. Pored
16 toga, postavljani su po... još na nekoliko uslova da bi se... da bi se postalo
17 radnik organa unutrašnjih poslova. To je trebala moralno-politička podobnost,
18 šta se odnosilo da ni... da kandidat ne... nije iz familije sklone antidržavnom
19 ponašanju, da mu niko iz familije nije služio u neprijateljskim formacijama u
20 prethodnom ratu, Drugom svjetskom ratu, da nije njegova familija ili neko od
21 njih bio pripadnik kvislinških formacija, bilo to ustaških, četničkih i bilo
22 kojih drugih.

23 Da je fizički zdrav i da on nije... kod njega nisu evidentirana nikakva
24 asocijalna ponašanja i mentalna oboljenja. Vršene su provjere po terenu, po
25 mjestu stanovanja i zaposlenja, o kak'im se licima radi, da nisu osuđivana za
26 bilo kakva krivična djela, za teže... za kršenje propisa o javnom redu i miru,
27 nasilničkom ponašanju i bilo kakvim asocijalnim ponašanjima.

28
29
30

1 P: Hvala Vam, svedoče. Dali ste vrlo opširan odgovor koji obrađuje ovu
2 materiju. Interesovalo me i pitanje je bilo direktno upravljeno na jedan detalj,
3 na državljanstvo. Da li se tražilo državljanstvo? Da li je kandidat morao da ima
4 državljanstvo i čije?

5 O: U to vrijeme, u svakoj republici mogao je kandidovati se bilo...
6 pripadnik bilo koje druge republike. U to vrijeme se gledalo državljanstvo SFRJ,
7 bilo je potrebno to državljanstvo. Mogao se kandidovati i u Makedoniji i od bilo
8 koje države.

9 P: Hvala Vam. Da se sada, svedoče, vratimo na...

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite da Vas prekinem. Aha, ovo
11 zadnje što se čulo sada objašnjava moje pitanje. Ja sam imao namjeru pitati da
12 li je neko mogao doći iz bilo kog mjesta iz Jugoslavije. Dakle nije se moralo
13 biti iz Hrvatske. U redu.

14 G. MILOVANČEVIĆ:

15 P: I samo još jedno kratko pitanje, propustio sam ga. Ko je donosio
16 odluku o prijemu u radni odnos u Ministarstvo unutrašnjih poslova Hrvatske? Koji
17 organ?

18 O: Pa, prijem u Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Hrvatske,
19 odluku su... donosio je komisija koja je oformljena i bila formirana u okviru
20 sjedišta u Zagrebu.

21 P: Da li je to Ministarstvo unutrašnjih poslova Hrvatske, dakle?

22 O: Da, da. Tada u Zagrebu se donosila odluka i osnivao se... zasnivao se
23 radni odnos, pa iz Zagreba se raspoređivalo u razne gradove Hrvatske. Nije to
24 značilo da će neko biti vraćen u svoj grad, čak je bila praksa da ne može se u
25 svom gradu obavljati ova...ovaj posao. Bilo je izuzetaka, normalno.

26 P: Hvala. Govorimo o 1990. godini, svedoče, o predizbornim mitinzima.

27 Možete li nam reći kakav je rezultat bio izbora, prvih višestranačkih 1990?

28 Znate li to? I da li je to dovelo do... imalo odraza na rad Ministarstva

29

30

1 unutrašnjih poslova Hrvatske?

2 O: Prve viš... Rezultati prvih višestranačkih izbora u Hrvatskoj 1990.
3 godine, na njima je pobijedila većinom stranka Hrvatske demokratske zajednice.
4 Dolazak... njezin dolazak na vlast imao je negativni odjek, možemo reći, u
5 državi, u republici, i to se očitavalo na sledeći način. Još nisu počele neke
6 aktivnosti po zaposjedanju vlasti od strane te stranke, ali je narod počeo već
7 da se komeša. Pod tim komešanjem podrazumijevam da je bio nezadovoljan, više iz
8 toga šta se bojao za svoju budućnost i za vid onoga svega što se je događalo na
9 predizbornim skupovima, jer je... Čak sam zaboravio reći da se sjećam u 3.
10 mjesecu 1990. godine, kad je došlo do velikog i ozbiljnog incidenta u mjestu
11 Benkovac u Dalmaciji, prilikom mitinga Hrvatske demokratske zajednice i govora u
12 to vrijeme njezinog predsjednika, a kasnije i predsjednika Republike Hrvatske,
13 Franje Tuđmana, da je izvršen napad na binu, na njega, i to je dovelo do velikog
14 incidenta kad su se sukobili Hrvati koji su došli na miting i taj predizborni
15 skup i Srbi koji su stajali u neposrednoj blizini i pratili miting. Došlo je do
16 sveopšte tuče i meteža.

17 To sam gledao na televiziji i sutradan u štampi, a nekoliko dana iza
18 toga, ovaj, MUP ili republički SUP Hrvatske je izdao saopštenje da je
19 balističkim vještačenjem tada utvrđeno da je pištolj sa kojim je građanin srpske
20 nacionalnosti pokušao "atentat" na Franju Tuđmana bio od plastike i da sa takvim
21 oružjem nije ni mogao se izvršiti atentat, ni nikakva povreda na... ovaj, da
22 nastupi. Ali što je izazvalo tada incident velikih razmjera u tom Benkovcu i
23 iz... vjerovatno je i to doprinijelo većem broju glasača i simpatizera Hrvatske
24 demokratske zajednice. Jer su oni kasnije na drugim skupovima govorili o tom
25 skupu kako se pokušava ugušiti hrvatska riječ i kako se već tada vrše napadi na
26 stranačke prvake Hrvatske demokratske zajednice od strane Srba i to su
27 uspoređivali sa situacijom kad je 1927. ili 1928. godine u Skupštini Jugoslavije
28 kad su ubijeni tri poslanika hrvatske nacionalnosti. I na osnovu toga govora bi
29 uvijek dobivali ovacije na mitinzima i onda bi dodavali druge riječi i tako
30 palili masu.

1 Sjećam se također predizbornog skupa Hrvatske demokratske zajednice koji
2 je održan u Splitu, na obali, jer sam tada ja bio u tom gradu. I kolone vozila
3 kad su se vraćale sa tog skupa prolazeći ispred stanice milicije su trubili,
4 provocirali i mahali tim zastavama, koje u to vrijeme još nisu bile dozvoljene i
5 po propisima nisu se smjele nositi. A na registarskim tablicama u ta mjesta
6 zvijezde petokrake, koja je bila između brojeva, oni su lijepili tada
7 samoljepljive naljepnice šahovnice i sve je to djelovalo izazovno na pripadnike
8 srpske nacionalnosti koji su se bojali onoga šta su već ranije doživjeli od
9 1941. do 1945. godine.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite samo da prekinem. U
12 prijevodu se spominju tri poslanika hrvatske nacionalnosti. Što se misli s ovom
13 kraticom "MP" na engleskom u tom kontekstu?

14 Hvala prevodiocima.

15 Možete nastaviti, gospodine Milovančević. Htio sam samo biti siguran da
16 sam dobro razumio.

17 G. MILOVANČEVIĆ:

18 P: Pomenuli ste, kako ste rekli, "pokušaj atentata" na gospodina Tuđmana
19 i to ste onda uporedili sa nekom situacijom koja se desila 1929. godine.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Samo vrlo kratko, molim Vas, da ne gubimo vreme, možete li nam reći šta se to
2 desilo 1929? Da tu ne bude zabune.

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Kao prvo, mislim da je došlo do
4 pokušaja od strane francuske kabine da nam nešto kažu. Nešto su nam željeli
5 reći, a zbog toga što sam slušao to, nisam čuo potpuno dobro pitanje. Meni se
6 čini da je bilo prilično sugestivno, ali nisam siguran jer nisam sve čuo. Dakle
7 prvo, možda bismo mogli saznati šta se događa u francuskoj kabini, a onda ću
8 zamoliti da se postavi pitanje.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što nastavimo i ja sam
10 isto čuo nešto iz francuske kabine. Molim da mi kažu šta je bilo rečeno.

11 Prevodioci iz francuske kabine, Vi ste nešto...

12 Hvala na toj informaciji, gospodine prevodioče, međutim mi moramo
13 slušati ono što nam govori svjedok. Hvala, u svakom slučaju, na ovom što ste nam
14 rekli.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude...

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo malo. Da li je ovaj svjedok
17 uopće spomenuo 1929. godinu?

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude. On je spomenuo 1929. godinu i
2 Kraljevinu Jugoslaviju i mislim da taj deo nije dobro preveden, ali predlažem da
3 se tim bavimo nakon pauze. Dakle ovo što sam sada Vama rekao biće
4 preformulisano... moje preformulisavanje pitanja koje sam prethodno postavio,
5 na koje je intervenisao kolega Whiting. Zbog toga sam ja postavio ovo ponovo
6 pitanje svedoku.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Želite da to napravimo nakon
8 pauze ili sada?

9 G. MILOVANČEVIĆ: ... nakon pauze. Mislim da je vreme za pauzu.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću. Sada
11 ćemo poći na pauzu, vraćamo se u 10.45h.

12 Prekidamo sa radom.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

14 ... Početak pauze u 10.16h

15 ... Sjednica nastavljena u 10.48h

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

17 Izvolite sjesti.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

20 P: Gospodine svedoče, u trans...

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite samo da Vas podsjetim, mi
22 smo na javnoj sjednici, gospodine Milovančeviću. Samo da znate.

23 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

24 P: Gospodine svedoče, u transkriptu je došlo čini mi se do nejasnog
25 prevoda onoga što ste Vi rekli. Možete li nam vrlo kratko objasniti šta se to
26 desilo u vezi sa ubistvom tri poslanika? Pomenuli ste taj događaj. Ja Vam ne

27

28

29

30

1 pomijem sada ponovo godinu i sve... kada ste govorili o događaju u Skupštini
2 Jugoslavije i mogućem atentatu na gospodina Tuđmana. Sećate li se tog dela?

3 O: Da, da. Želio sam napomenuti da je... Ja nisam historičar, ali znam
4 da je to bilo u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca i u 1928. ili 1929. je u
5 skupštini kraljevine jedan poslanik srpske nacionalnosti, nakon izazivanja i
6 uvreda od strane jednog hrvatskog poslanika, izvadio pištolj i pucao u hrvatske
7 poslanike i tada je ubio dva ili tri poslanika hrvatske nacionalnosti. Taj
8 događaj koji se tada desio i poslije ovog događaja u Benkovcu koji se desio
9 1990. godine, rukovodstvo HDZ-a je iskoristilo i upoređivalo te događaje i
10 navodeći tada da su i oni žrtve Srba. I na taj način, izigravajući žrtve,
11 dobivali su poene kod svojih ljudi, kod svojih glasača. To sam želio napomenuti.

12 P: Hvala Vam. Čas...

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja imam jedan problem. Ja bolje čujem
14 svjedoka nego prevodioca u slušalicama. Puno mi je glasniji glas svjedoka, tako
15 da ne mogu ni čuti šta govori prevodilac. Ne znam da li je... da li je to samo
16 kod mojih slušalica nešto ili...

17 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Imam jedno pitanje vezano za ova dva
19 incidenta ili događaja za koje ste rekli da su se dogodili. Kad kažete dva
20 incidenta, na što mislite? Jedan je onaj iz 1928. i 1929., a drugi, koji je
21 drugi? To je bilo u skorije vrijeme, ovaj... taj plastični pištolj koji je bio
22 korišten kada je bio atentat na predsjednika Tuđmana? Aha, hvala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Ovaj drugi događaj je bio 1990. godine u 3. mjesecu i u vrijeme
2 predizbornih skupova. Ovaj drugi događaj sa plastičnim pištoljem je bio
3 devedesete godine, 1990. Ali oni su na tim kasnijim skupovima to povezivali i
4 pod...podvodili pod istu namjeru da se uništi hrvatsko vodstvo. I na taj način,
5 izigravajući žrtve, oni su dobivali poene kod svojih glasača i veću popularnost.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Mogu li da nastavim, časni Sude?

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite. Hvala na strpljenju.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

9 P: Svedoče, ko je bio ministar unutrašnjih poslova Hrvatske do tih prvih
10 višestranačkih izbora u aprilu i maju 1990?

11 O: Ministar republičkog SUP-a u to vrijeme do izbora bio je Vilim Mulc.

12 P: Nakon pobjede HDZ-a na tim prvim višestranačkim izborima 1990., ko je
13 potom postao ministar SUP-a Hrvatske?

14 O: Prvi ministar unutrašnjih poslova u novoj Vladi Hrvatske 1990. godine
15 je umjesto Vilima Mulca postao je Hrvat, isto tako Hrvat, Josip Boljkovac.

16 P: Hvala Vam.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, sada će biti nekoliko pitanja koja bi mogla
18 da identifikuju svedoka, pa bih molio da pređemo na... kreć... tiču se njegovog
19 kretanja u službi, pa da pređemo na privatnu sednicu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Zamolit ću da se prijede na
2 poluzatvorenu sjednicu.

3 [Poluzatvorena sjednica]

4 (redigirano)

5 (redigirano)

6 (redigirano)

7 (redigirano)

8 (redigirano)

9 (redigirano)

10 (redigirano)

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 (redigirano)

28 (redigirano)

29 (redigirano)

30 (redigirano)

petak, 18.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 6735-6738 redigirane. Poluzatvorena sjednica.

petak, 18.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 [Otvorena sjednica]

2 TAJNICA: [simultani prijevod] Časni Sude, sada smo se vratili na
3 otvorenu sjednicu.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

5 Izvolite, gospodine Milovančević.

6 G. MILOVANČEVIĆ:

7 P: U to vreme kada ste došli na novo radno mesto, možete li nam reći
8 kakva je struktura bila knins...kninske stanice javne bezbednosti, koliko je
9 ljudi u njoj bilo zaposleno?

10 O: U to vrijeme, u kninskoj stanici javne sigurnosti bilo je negdje
11 između 95 i do 100 zaposlenih ukupno, govorim o ukupnom broju radnika. Od toga
12 je negdje blizu 70-ak radnika bilo ovlaštenih, znači poli... milicionera i
13 inspektora i ostalih, a ostalih 30-ak otprilike bilo je tehničko osoblje,
14 administracija i ono šta... prateća logistika.

15 P: Hvala Vam. Gospodine svedoče, možete li nam reći kakva je situacija u
16 smislu radnom bila u stanice milicije, u smislu odnosa koji su postojali u toj
17 stanici milicije u to vreme?

18 O: Pa, već tada kad sam ja došao, znači sredinom 7. mjeseca, u stanicu,
19 u stanici je već bilo određenih, kako bih se izrazio, vladala je malo uzburkana
20 atmosfera, ako je mogu tako nazvati. I to je zbog toga šta su već negdje
21 početkom 7. mjeseca 1990. godine, negdje 54-55 radnika SUP Knin je potpisalo
22 peticiju koju je uputilo republičkom MUP-u, saveznom MUP-u i još nekim
23 institucijama, sa zahtjevom da oni neće nositi na kapama šahovnice i da se neće

24

25

26

27

28

29

30

1 zvati redarstvenici i da neće stanica u Kninu zvati se policijska postaja, zbog
2 toga što su svi ti izrazi asocijali na nazive iz Drugog svjetskog rata, na
3 nazive NDH države.

4 P: Hvala. Kakav je bio nacionalni sastav zaposlenih u kninskoj Stanici
5 javne bezbednosti u to vreme?

6 O: Pa, od stotinjak zaposlenih radnika desetak je bilo, što ovlaštenih,
7 znači, policajaca i inspektora i tehničkog osoblja, bilo je Hrvata desetak,
8 mislim, i dva Muslimana i da su ostalo bili Srbi.

9 P: Možete li nam reći ko su bili potpisnici te peticije koju ste malopre
10 pomenuli, po nacionalnom sastavu, ako takav podatak znate?

11 O: Ja mislim da su svi potpisnici peticije bili Srbi.

12 P: Kada kažete Srbi mislite... da li mislite na milicionere pripadnike
13 Stanice javne bezbednosti u Kninu?

14 O: Da, da. Mislim na... mislim na milicionere stan... na pripadnike
15 stanice, kao Srbe, ne građane.

16 P: Da li su svi zaposleni potpisali peticiju kada su u pitanju
17 milicioneri koji su po nacionalnosti bili Srbi?

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja imam pitanje. Rekli ste 54 ili 55
19 zaposlenih u SUP-u u Kninu su potpisali peticiju. Prema tome, nisu bili svi. Da
20 li ste čuli to, gospodine Milovančević? Pogledajte stranicu 36, red 14, svjedok
21 je rekao 54 ili 55 zaposlenih u SUP-u u Kninu su potpisali peticiju. Prema tome
22 nije moguće da su svi potpisali; većina definitivno, ali ne svi.

23 G. MILOVANČEVIĆ: Jasno je, časni Sude. Dozvolite da idem dalje sa
24 pitanjima.

25 P: Da li je ta peticija uticala na stanje u stanici i da li je vođen
26 neki postupak zbog toga?

27

28

29

30

1 O: Peticiju nije potpisalo... nisu svi potpisali i mogu reći još kao
2 dopunu, to je vrlo bitno za ovaj slučaj, da je postojao kasnije jedan letak na
3 području stanice, to jest na području grada, na kojem se nalazilo osam imena
4 Srba zaposlenih u stanici koji nisu potpisali peticiju. Znači, pored ovih
5 potpisanih, za koje ja smatram da ih, kol'ko se sjećam, bilo 54-55, osam nije
6 potpisalo od ovlaštenih radnika. Tako da ne znam da li je negdje još bilo
7 zaposleni Srba u stanici, znači kad se zbroji 54-55 koji su potpisali, osam koji
8 nisu, da li su svi sa tim brojem obuhvaćeni. Jer ja u to vrijeme nisam brojio
9 radnike i nisam bio prilikom tog potpisivanja, a kasnije nisam ni vodio računa,
10 sada se bar ne sjećam brojke te ukupno zaposlenih i ovlaštenih radnika.

11 P: Hvala. Ko je bio komandir Stanice javne bezbednosti u Kninu u to
12 vreme?

13 O: U to vrijeme komandir stanice milicije u Kninu bio je Brzoja Ivan,
14 Hrvat.

15 P: Nakon što preuzimate radno mesto na koje ste došli, u ovu stanicu
16 javnu bezbednosti, da li Vi održavate, imate li neki kontakt sa višim instancama
17 u Ministarstvu unutrašnjih poslova Hrvatske?

18 O: Svakodnevno smo održavali kontakt putem telefona, teleksa, tako da
19 smo svakodnevno izvještavali neposredno višu komandu, to jest Šibenik, o svim
20 aktivnostima koje su se dešavale u prethodna 24 časa na našem terenu. A
21 jednom... najmanje jednom sedmično odlazio sam na sastanke u Šibenik, gdje se
22 održavao kolegij SUP-a Šibenik, kojem sam i ja po radnom mjestu pripadao.

23 P: Da li je... da li je ovakvo Vaše postupanje na radnom mestu na kome
24 ste bili predstavljalo uobičajenu redovnu praksu koja je do tada postojala ili
25 je tu bilo nekih razlika?

26

27

28

29

30

1 O: Ovakvo postupanje je predstavljalo uobičajenu praksu koja se već
2 godinama odvijala i takvo ponašanje je bilo, možemo reći, šablonsko.

3 P: U vreme kada ste Vi došli na radno mesto u Stanicu javne bezbednosti
4 u Kninu, to je polovina otprilike jula 1990. godine, izbori su bili završeni. Ko
5 je držao opštins... da tako kažem, držao opštinsku vlast u Kninu u to vreme?

6 O: Na prvim višestranačkim izborima u opštinskom nivou u Kninu podj...
7 pobijedila je Srpska demokratska stranka. I u to vrijeme, predsjednik opštine je
8 bio Milan Babić, a predsjednik izvršnog vijeća, Veljko Popović.

9 P: Kada ste iz grada u kome ste do tada radili došli u Knin, da li ste
10 Vi imali neki sastanak sa gospodinom Babićem? Kako st... Možete li nam nešto o
11 tome reći?

12 O: Uobičajeno je da su predstavnici i opštinske vlasti i lokalnog SUP-a,
13 to jest stanice javne sigurnosti, morali surađivati po svojim radnim mjestima i
14 da su zajednički pratili problematiku svako... svako svome djelokrugu posla. Al'
15 je bilo nekih sastavnih tačaka gdje smo zajednički morali nastupati i raditi i
16 bilo bi normalno da smo se sastajali i donosili zajedničke prijedloge, ocjene i
17 konstatacije. Međutim, to nije bilo slučaj u Kninu i prošlo je više od 20-ak
18 dana dok smo se prvi put susreli ja i gospodin Babić i Veljko Popović.

19 P: Možete li nam reći šta je bila tema tog sastanka?

20 O: Pa, koliko se sada sjećam, tema tog sastanka je bila uobičajena, a to
21 jest stanje sigurnosti na području opštine. Sigurno je i da je bilo, pošto je
22 bilo ljeto, da je uvij... u to vrijeme uvijek saobraćajna zagušenost bila u
23 gradu, da smo i o tom razgovarali i o načinu kako da unapredimo bolji protok
24 saobraćaja i da vidimo da situacija inače, u samoj stanici, da se redovno
25 održavaju poslovi za koja je nadležna stanica.

26

27

28

29

30

1 P: Da li ovo što ste pomenuli spada u onu, kako Vi rekoste, normalnu
2 komunikaciju stanice javne bezbednosti i opštinskih vlasti?

3 O: Pa mogu reći da to spada u normalnu suradnju i komunikaciju između ta
4 dva organa.

5 P: Hvala Vam. U vezi sa peticijom koju ste malopre potpisali /sic/,
6 možete li nam reći kakav je Vaš odnos bio prema zaposlenima? Da li ste Vi njih
7 pre toga poznavali i kako ste se postavili u takvoj situaciji?

8 (redigirano)

9 (redigirano)

10 (redigirano)

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 (redigirano)

28 (redigirano)

29 (redigirano)

30 (redigirano)

- 1 (redigirano)
- 2 (redigirano)
- 3 (redigirano)
- 4 (redigirano)
- 5 (redigirano)
- 6 (redigirano)
- 7 (redigirano)
- 8 (redigirano)
- 9 (redigirano)
- 10 (redigirano)
- 11 (redigirano)
- 12 (redigirano)
- 13 (redigirano)
- 14 (redigirano)
- 15 (redigirano)
- 16 (redigirano)
- 17
- 18 (redigirano)
- 19 (redigirano)
- 20 (redigirano)
- 21 (redigirano)
- 22 (redigirano)
- 23 (redigirano)
- 24 (redigirano)
- 25 (redigirano)
- 26 (redigirano)
- 27 (redigirano)
- 28 (redigirano)
- 29 (redigirano)
- 30 (redigirano)

[Poluzatvorena sjednica]

petak, 18.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 6745-6747 redigirane. Poluzatvorena sjednica.

petak, 18.08.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)

12 [Otvorena sjednica]

13 G. MILOVANČEVIĆ:

14 P: Gospodine svedoče, želeo bih samo da, pre postavljanja pitanje, da
15 Vam kažem jednu rečenicu koja je možda bitna za Vas, ne znam da li Vam je to
16 poznato. Redigovanjem teksta samo se čuva... samo se čuvamo mogućnosti da Vi
17 budete identifikovani kao određena osoba. Inače, tekst sav ostaje u transkriptu
18 i ovo Vaše svedočenje. I zbog toga, molim Vas, Vi nemojte voditi... biti
19 zabrinuti. Sve što kažete ovde je Vaše svedočenje pred Tribunalom. Jesmo li se
20 razumeli? Hvala Vam. Da li mogu da nastavim, časni Sude?

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda je najbolje objasniti šta se
22 zbiva. Kada se napravi... kada se redigira tekst, tada se taj dio zapisnika ne
23 izlaže javnosti. To je jedina razlika, zar ne?

24 Možete nastaviti, gospodine Milovančeviću?

25 G. MILOVANČEVIĆ:

26 P: Kakav je bio Vaš odnos, gospodine svedoče, prema onim milicionerima

27

28

29

30

1 koji su potpisali peticiju i prema onima koji nisu?

2 O: Mogu da kažem da odnos prema jednoj grupi milicionera, to jest prema
3 onima koji su potpisali peticiju, je bio identičan kao i prema onima koji nisu
4 potpisali tu peticiju, a to znači da su i dalje radili na pas... na poslovima i
5 zadacima za koje su imali rješenja i za koje su bili predodređeni i na koja su
6 bili radna mjesta raspoređeni. Tako da nikakvih razlika nit' sam ja, ovaj, prema
7 njima ispunjavao, niti sam primjećivao nekoga od njih da... da traži kakvi
8 povlašteni položaj kod mene il' sam... i da bih im ja takav položaj i dao.

9 P: Kada ste ih raspoređivali na radne zadatke, da li su to bili, da tako
10 kažem, mešoviti sastavi i oni su... koji su potpisali i oni koji nisu potpisali
11 peticiju?

12 O: Rasporede službi... službe za milicionere koji su radili u
13 pozoričko-patrolnoj djelatnosti vršio je komandir stanice ili onaj ko ga je u
14 tom trenutku mijenjao, njegov pomoćnik. A tako... a raspored oficira, inspektora
15 milicije koji su radili na otkrivanje kriminaliteta, vršio je neposredni njihov
16 šef, šef odjela za kriminalitet. Tako da ja direktno nisam nigdje vršio
17 raspored, osim u izuzetnim situacijama kad se je radilo o nekim važnijim
18 zadacima.

19 P: Da li nam možete navesti takav neki važniji zadatak, neki primer?

20 O: Mogu reći da se sjećam od tih važnijih zadataka dva slučajeva u...
21 dva slučaja u to vrijeme. Jedan je slučaj određivanje milicionera i inspektora
22 koji su odlazili na zadatak obezbjeđenja skupa u Srb 25.07.1990. godine, kad sam
23 nepo... kad sam lično ja izradio spisak tih koji su išli na to obezbjeđenje kao
24 ispomoć miliciji u Donji Lapac i Gračac. To je jedan slučaj.

25 I drugi slučaj je kod naj... kod asisten...asistencije milicije prilikom
26 jednog zadatka kada su radnici poduzeća za ceste Šibenik trebali da skinu oznake

27

28

29

30

1 neke na cesti, ćirilичni natpis Knin, naziv mjesta Knin, kad sam ja odredio
2 grupu od osam milicionera u kojoj su bili četiri potpisnika peticije i četvorica
3 koji nisu potpisali peticiju.

4 P: Pre nego što Vas pitam nešto o ovim konkretnim događajima, možete li
5 nam dati ocenu i izneti utisak kako je osoblje Stanice javne bezbednosti Knin
6 izvršavalo svoje obaveze? Kako biste Vi to ocenili u smislu postojećih zakonskih
7 i drugih propisa o radu stanice javne bezbednosti?

8 O: Pa, gledajući i ocjenjujući izvršenje zadataka, mogao bih reći da je
9 obavljanje službe i izvršenje zadataka bilo vrlo uspješno, i povodom održavanja
10 javnog reda i mira i povodom otkrivanja kriminaliteta u to vrijeme na tom
11 području.

12 P: Malopre ste pomenuli obezbeđenje skupa u Srbu. Možete li nam reći kad
13 je to bilo i koliko milicionera je otišlo na to obezbeđenje?

14 O: Skup u Srbu je održan dvadeset... kol'ko se ja sjećam, 25.07.1990.
15 godine. I tada je rukovodstvo stanice u Donjem Lapcu, gdje je Srb pripadao,
16 ocijenilo skup kao vrlo rizičan zbog broja učesnika i zbog toga... zbog
17 situacije koja je u to vrijeme već bila vladala u tom području. Znači, skup je
18 ocijenjen kao rizičan i vrlo rizičan i zbog toga se... zbog toga što je se
19 radilo o povećanom broju učesnika, a navedena stanica je imala mali broj
20 radnika, isti su tražili pojačanje od susjednih stanica javne bezbednosti, tako
21 da je meni došla naredba da u okviru SUP-a Šibenik sudjelujem sa određenim
22 brojem ljudstva. I mislim da se radilo negdje od 10 do 15 ovlaštenih radnika
23 koje je u obavezi bila Stanica javne bezbednosti Knin da dâ za obezbjeđenje tog
24 skupa. Tako da sam u okviru stanice... u okviru SUP-a Šibenik ja dao otprilike

25

26

27

28

29

30

1 15-ak radnika i da su isti sudjelovali u obezbjeđenju, to jest u pripremi. A to
2 znači sledeće: odredio sam tih 15-ak milicionera i inspektora; u određeno
3 vrijeme, u jutarnjim časovima, pred stanicu milicije je došao autobus sa
4 pripadnicima milicije iz Šibenika i iz Drniša koji su također odlazili na
5 obezbjeđenje tog skupa; radnici iz stanice Knin ukrcali su se u isti autobus i
6 oni su otišli na izvršenje zadatka. Kasnije sam čuo da su... nisu bili u samome
7 Srbu, već da su bili u pripravnosti u stanici mi... bezbjednosti Gračac.

8 P: Dali ste vrlo detaljan opis izvršenja ovog zadatka. Možete li nam
9 reći vrlo kratko šta je bio zadatak milicije na tom skupu? Zašto je išla kao
10 obezbeđenje, u kom smislu?

11 O: Pa, milicija je uvijek išla i sudjelovala na skupovima radi
12 obezbjeđenja javnog reda i mira, da ne bi došlo do nekih nereda organizovanih od
13 strane pojedinaca ili spontano koji bi se dogodili.

14 P: Hvala. Da li je na ovom saboru u Srbu bilo incidenata? Da li je
15 milicija intervenisala?

16 O: Kol'ko je meni poznato, nije bilo nikakvog intervenisanja od strane
17 milicije, nije bilo za to potrebe.

18 P: Kada ste došli u Stanicu javne bezbednosti Knin, da li je u njoj bio
19 zaposlen gospodin Martić?

20 O: Jeste, bio je zap...zaposlen gospodin Martić u toj stanici.

21 P: Na kom radnom mestu je radio?

22 O: Radio je na radnom mjestu operativnog radnika sa... za suzbijanje
23 kriminaliteta, jer je isti po činu bio inspektor, oficir milicije.

24 P: A da li je gospodin Martić bio učesnik ovog sabora u Srbu?

25 O: Ja kol'ko znam, on nije bio, jer je bio u obezbjeđenju, od...određen
26
27
28
29
30

1 je za obezbjeđenje tog skupa od moje strane i cijela grupa, ne samo on nego
2 cijela grupa, je bila u pripravnosti u Stanici javne bezbednosti Gračac.

3 P: U vezi sa ovim skupom u Srbu postaviću Vam još samo jedno pitanje da
4 bismo ga do... identifikovali. Šta je... Da li Vi znate šta je bila tema tog
5 skupa u Srbu?

6 O: Kol'ko... Ja se nisam ni tada, ni nikada bavio politikom, ali kol'ko
7 se sjećam da je tada izglasana deklaracija o suverenitetu srpskog naroda u
8 Hrvatskoj i da je tada izabrano Srpsko nacionalno vijeće.

9 P: Hvala Vam. Malopre ste, gospodine svedoče, pomenuli jednu situaciju
10 kada ste slali, da tako kažem, mešoviti sastav ljudstva, one koji su potpisali i
11 one koji nisu potpisali peticiju. Drugi jedan slučaj ste pomenuli, uklanjanje
12 nekih znakova. Možete li nam malo detaljnije samo reći kakvi su se znakovi
13 uklanjali, ko je to naložio i kako se intervencija završila?

14 O: Svako mjesto... na ulazu u svako mjesto postoje oznake o nazivu mjesta,
15 koje obavještavaju dola... putnike u koje mjesto ulaze. Tako i u Knin. Na četiri
16 ulaza i izlaza iz Knina postojali su natpisi "Knin", a ti natpisi su bili na
17 ćirilicom pismu. U Socijalističkoj Republici Hrvatskoj i u Hrvatskoj tada još je
18 bio na snazi Zakon o pismu i jeziku, gdje je ćirilica bila ravnopravna sa
19 latiničnim pismom, tako da su ti natpisi bili na ćirilicom pismu. Mene je dan
20 prije nazvao sekretar SUP-a Šibenik, Ante Bujas, i obavijestio me da će kod mene
21 doći Marko Slavica, direktor poduzeća za ceste u Šibeniku, u čijoj je nadležnost
22 je bila i ispostava cesta u Kninu i da će nešto sa mnom porazgovarati i da to
23 utvrdimo i da mu dam potrebnu pomoć za izvršenje tog zadatka koji on bude tražio.

24

25

26

27

28

29

30

1 Sutradan je kod mene u kancelariju došao pomenuti gospodin Slavica,
2 kojega sam od ranije poznao, i rekao mi je da je on dobio, kao šta je direktor
3 poduzeća za ceste koje su... u čijoj je nadležnosti održavanje cesta, da je
4 dobio od Zagreba naredbu to od, mislim da je to Ministarstvo za saobraćaj, da je
5 dobio naredbu da ukloni natpise, ćirilичne natpise "Knin" koji su se nalazili na
6 ta četiri pravca. Zbog toga, za izvršenje takvog zadatka, pored njegovih radnika
7 koji će vršiti uklanjanje tih znakova, potrebna m... potrebno mu je prisustvo
8 milicije, koje bi u slučaju napada na njegove radnike za... iste zaštitili od
9 napada. Tada smo se dogovorili da u... sutradan u 8.00 sati izvedemo tu akciju,
10 da dođu njegovi radnici u stanicu sa nekim rukovodiocem i da ću ja dati potreban
11 broj radnika i da će oni zajednički otići na izvršenje sasta... zadatka.

12 P: Hvala Vam. Možete li nam reći da li ste Vi ovaj dogovor ispoštovali?
13 Jesu li radnici SUP-a otišli sa tim radnicima radi zamene znakova i šta se
14 desilo?

15 O: Pa nakon... Taj dan sam odredio osam radnika Stanice javne
16 bezbjednosti Knin za izvršenje tog zadatka. Namjerno sam odredio četiri radnika
17 koja su potpisala tu famoznu peticiju i četiri radnika koja nisu potpisala. To
18 sam napravio namjerno zbog toga da ne bi neko prigovorio da štitim pojedine
19 grupe ili potpisnike ili one koje nisu potpisali. Čak sam i odredio mješovito
20 jedan potpisnik i jedan koji nije potpisao da idu u tom sastavu. Oni su sutradan
21 u 8.00 sati... A moji radnici nisu ni znali na koji zadatak idu i šta dok im
22 nisam saopštio ja ujutro zajedno sa radnicima tog poduzeća za ceste. Tada sam im

23
24
25
26
27
28
29
30

1 saopštio i rekao da znaju svoj posao i da je njihov zadatak samo da štite
2 radnike poduzeća za ceste, da ne bi bio izvršen napad i da ne bi bili isti
3 povređeni zbog toga kad počnu skidati te znakove. Ubrzo sa terena me je
4 obavijestila jedna, a nakon toga i druga patrola, da se na mjestima gdje su oni
5 došli i počeli su radnici skidati te znakove, otkopavati, a da se počeo
6 skupljati veći broj radni... građana i koji su negodovali zbog toga što su oni
7 radili, da su ih počeli vrijeđati, da će ih napasti, da ovo, i tražili su
8 instrukcije. Ja sam tada, ne želeći donositi sam odluku, konsultovao sam se sa
9 sekretarom Bujasom, predočio mu problem i rekao mu šta to može izazvati i on mi
10 je rekao da obustavim... ovaj, da obustavimo izvršenje zadatka. Čak na jednome
11 od tih mjesta, na jednom od tih punkteva pojavila se i tele... ekipa televizije
12 neke koji su snimali taj sav događaj. Mislim da se radilo o *Televiziji Beograd*
13 koja je tada bila u Kninu, snimala neku emisiju, šta li, da su oni ubrzo došli
14 na mjesto, tražili su neki intervju i sa mnom, šta sam ja odbio, jer nisam bio
15 ovlašten za davanje izjava bez mojih rukovodioca.

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18 (redigirano)

19 (redigirano)

20 P: Hvala Vam. Da li ste čuli za odluku o raspisivanju referenduma u
21 avgustu mesecu 1990. godine?

22 O: Čuo sam za odluku o raspisivanju referenduma i tada sam bio prisutan
23 i živio na... to vrijeme i na tom području, tako da znam o čemu se radi.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Referendum je bio zapis... zakazan za drugu polovinu avgusta 1990.
2 godine. Da li je u vezi sa tim bilo nekih problema koji se tiču rada Stanice
3 javne bezbednosti u Kninu?

4 O: Pa, za referendum sam... smo raspravljali vrlo kratko na jednom od
5 sastanaka kolegija u Šibeniku, gdje je bilo rečeno da se milicija u Kninu i za
6 vid složene situacije mnogo ne petlja u to, to jest da ne zabranjuje referendum
7 i da ništa ne poduzima, nikakve radnje i mjere, ali zato su bili ostali organi
8 unutrašnjih poslova na drugim opštinama zaduženi da u slučaju da naiđu na
9 materijal koji je... na te glasačke listiće i ostali materijal vezan za taj
10 referendum, da se isti od... izuzme i da se privedu i obavi razgovor sa tim
11 osobama kod koga bi se našao takav materijal.

12 P: Da li ste Vi imali problema u Vašem poslu vezano za održavanje tog
13 referenduma?

14 O: Što se tiče samog referenduma, nije se ništa odrazilo na naše
15 djelovanje, na naš posao, sam referendum. Ali neposredno nekoliko dana prije
16 početka referenduma došlo je do... do pogoršane bezbedonosne situacije u samome
17 mjestu Kninu i okolini.

18 P: U kom smislu je došlo do pogoršanja bezbednosne situacije?

19 O: Pa, došlo je do toga da je 17.08.1990. godine iz stanice milicije,
20 Stanice javne bezbjednosti u Kninu, oteto naoružanje rezervnog sastava milicije
21 Knin. I takva odluka i to... taj događaj je imao za posljedice velike u
22 bezbedonosnom smislu i tako da se odrazio i na sâm referendum i na opštu
23 situaciju u opštini i u okolini više opština, može se reći čak u cijeloj
24 republici i državi.

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine svedoče, kada kažete "oteto je naoružanje iz stanice
2 bezbednosti Knin", možete li nam reći o kakvom se to naoružanju radi?

3 O: U Stanici javne bezbjednosti Knin, kao i u svim drugim stanicama
4 na... opštinskim stanicama i više, na području Republiku Hrvatske i Jugoslavije,
5 nalazilo se naoružanje rezervnog sastava milicije. To je bilo naoružanje duge
6 cijevi, puške i pištolji, pištolji u manjem broju, koji su bili u slučaju
7 potrebe, neposredne ratne opasnosti ili ratne opasnosti, tako to oružje se
8 davalo, pozivali su se ra... rezervni radnici milicije i sa tim naoružanjem su
9 se isti naoružavali za izvršenje zadatka. Pored tog naoružanja, u stanici je
10 postojalo i naoružanje lovačko, trofejno, koje su radnici milicije oduzimali od
11 građana i od drugih lica u toku prekršajnog ili u toku krivičnog postupka i to
12 je čuvano u stanicama milicije.

13 P: Kada je u pitanju ovo oružje rezervnog sastava, da li je ono ikada
14 bilo tema razgovora Vaših sa pretpostavljenim instancama, komandama,
15 pretpostavljenim instancama?

16 O: Prvi razgovor o tom oružju poveden je i vođen je 16.08.1900. godine u
17 večernjim negdje časovima, negdje oko 21.00h, 22.00 sata u selu Velim kod
18 Stankovaca, u kući od mog kolege, Perice Zorana, koji je u to vrijeme bio
19 načelnik stanice u Drnišu.

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26 (redigirano)

27 (redigirano)

28 (redigirano)

29 (redigirano)

30

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)
12 (redigirano)
13 (redigirano)
14 (redigirano)
15 (redigirano)
16 (redigirano)
17 (redigirano)
18
19 (redigirano)
20 (redigirano)
21 (redigirano)
22 (redigirano)
23 (redigirano)
24 (redigirano)
25 (redigirano)
26 (redigirano)
27 (redigirano)
28 (redigirano)
29 (redigirano)
30

[Poluzatvorena sjednica]

1 [Otvorena sjednica]

2 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da bi sada bio momenat za pauzu.

3 Hvala Vam.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Poći ćemo na pauzu i vratiti

5 se u 12.30h.

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

7 ... Početak pauze u 12.03h

8 ... Sjednica nastavljena u 12.30h

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

10 Izvolite sjesti.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančević.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

13 P: Pre pauze... pre pauze, gospodine svedoče, pomenuli ste neki razgovor

14 o oružju rezervnog sastava milicije u Stanici javne bezbednosti u Kninu. I

15 možete li nam reći ko Vas je pozvao na taj sastanak i gde je održan i ko je bio?

16 O: Na sastanak me je pozvao sekretar SUP-a, Ante Bujas, koji se nalazio

17 u Zagrebu i zakazao sastanak u večernjim satima oko 9.00... oko 21.00h i nešto

18 do 22.00 sata, u selu Velim kod Stankovaca, u kući od načelnika Stanice javne

19 sigurnosti Drniš, Perice Zorana, u njegovoj kući. Jer načelnik i pomoć... ovaj,

20 sekretar SUP-a i pomoćnik načelnika Šibenik, Nikola Vukošić, su išli iz Šibenika

21 i tu smo se sastali i održali sastanak.

22 P: Hoćete nam ponoviti koji je to datum bio, pošto ste ga pomenuli pre

23 ove pauze? To je bilo uveče kog datuma?

24 O: To je bilo 16.08., 16.08.

25 P: 16.08. koje godine?

26

27

28

29

30

1 O: 1990. godine. Cijelo vrijeme smo...

2 P: Hvala Vam. Šta je dogovoreno na tom sastanku? Da li je nešto
3 dogovoreno, bolje rečeno?

4 O: Na tom sastanku kratko je samo govorio sekretar i govorio je da je
5 donešena odluka da se iz stanice milicije, Stanice javne bezbjednosti Knin i
6 Drniš povuče oružje od rezervnog sastava za Šibenik, da se to napravi jer da je
7 to oružje potrebno novoprilmljenim milicionerima za koje... koji nisu imali
8 oružje, pa da i za njih je potrebno to oružje.

9 P: To Vam je rekao načelnik SUP-a Šibenik, Ante Bujas; jer /sic/ tako?

10 O: Da, sekretar SUP-a.

11 P: Pardon. Da li je sekretar SUP-a Šibenik Vama rekao i kada i na koji
12 način da se to uradi?

13 O: Tu veče smo napravili jedan kratki plan kako to da učinimo.
14 Dogovorili smo se da to učinim uz pomoć nekoliko radnika koji nisu potpisali tu
15 peticiju, da mi oni pomognu u izvršenju tog zadatka i da taj zadatak izvršim te
16 noći na način da ću uzeti oružje iz skladišta i utovariti ga u vozilo i da će
17 doći jedna patrola iz Šibenika koja će glumiti ili bolje reći tu doći kao radi
18 kontrole saobraćaja, što su oni ponekada znali doći iz Šibenika radi kontrole
19 saobraćaja. Ali ustvari stvarni cilj je njezin da, ovaj, da zaštititi tu pošiljku
20 vozila koje sam ja trebao voziti, ako bi neko pokušao da ga oduzme na putu.

21 P: Da li nam možete reći zašto je naređeno da se to učini noću? Jer
22 /sic/ dato neko objašnjenje?

23 O: Pa, rečeno je da su to potrebno učiniti noću da se ne zna, jer ako bi
24 saznao narod u Kninu da se izuzima oružje da bi se sigurno skupio i ne bi to
25 dozvolio. To su govorili i za vid što je već kad je bila potpisana peticija
26 radnika u stanici u Kninu, pa kad je došla sutradan, znači negdje 5-og ili 6-og,
27 rukovodstvo... kad je došlo rukovodstvo SUP-a iz Šibenika da razgovara i da
28 utvrdi sve činjenice oko te peticije, sa potpisivanja te peticije, ispred
29 stanice milicije se i tada okupio veliki broj građana i održan je neki protest.

30

1 I vjerovatno, predviđajući situaciju da bi se ponovo moglo skupiti veći broj
2 građana i negodovati, odlučeno je da to se izvrši noću u Kninu. A za Drniš je
3 rečeno da se u Drnišu, pošto se radilo o opštini u kojoj je u gradu bilo
4 otprilike pola-pola stanovništva Srba i Hrvata, da tu ne bi bili problemi, da se
5 to moglo izvesti u jutarnjim satima 17.08.

6 P: Da li ste, gospodine svedoče, Vi postupili po ovoj naredbi Vašeg
7 pretpostavljenog? Jeste li pošli na zadatak sa ciljem oduzimanja tog oružja
8 rezervnog sastava, izuzimanja?

9 O: Jeste, ja sam pokušao izvršiti zadatak. Prvo iz tog kuće, od mog tog
10 kolege Perice, krenuo sam u Šibenik oko detaljnih dogovora o reg... realizaciji
11 tog plana, gdje sam se sa nekim rukovodiocima u Šibeniku dogovorio oko veza,
12 šifara, patrole koja će doći, načina i sve te detalje. I ja sam tada krenuo za
13 Šibe... za Knin. Usput sam prije toga obavijestio jednog od radnika Stanice
14 javne bezbednosti Knin koji nije bio potpisao peticiju, po instrukcijama kako
15 sam ih dobio od neposrednih rukovodilaca, da me čeka na pumpi u određeno vreme.
16 Ja mislim da je to bilo negdje oko 1.00 sat noću na pumpi na ulazu u Knin,
17 gledajući od pravca Šibenika. I tako, u naznačeno vrijeme smo se našli na toj
18 pumpi i ja sam mu rekao šta je dogovoreno i šta je naš zadatak, moj i njegov, i
19 ako treba još koga da obavijestimo da nam pomogne u izvršenju tog zadatka.

20 P: Da li Vi nama možete reći ime tog radnika SUP-a, Stanice javne
21 bezbednosti Knin, sa kojim ste se sreli? Sećate li se tog imena, bolje rečeno?

22 O: Sjećam se. Sjećam se, taj radnik se je zvao, bio je inspektor, Ljuna
23 Rajko.

24 P: Kažete sreli ste se oko 1.00 sat noću na benzinskoj pumpi u Kninu. I
25 jeste li otišli u stanicu milicije da uzmete oružje?

26 O: Nismo otišli u stanicu, jer prilikom iznošenja zadatka i detalja koji
27 su potrebni za realizaciju tog zadatka isti je prestrašio se, uhvatio se za
28 glavu i rekao da ćemo izginuti ako iti pokušamo izvršiti taj zadatak i da nema
29 šanse da mi to možemo napraviti.

30 P: Šta ste dalje radili, svjedoče? Šta se dalje desilo?

1 O: Prošli smo mojim vozilom civilnim nekoliko puta oko stanice milicije
2 i ispred stanice je bio jedan mali zidić na kojem je sjedilo nekoliko građana,
3 pošto je bilo ljetna doba, vrućina i bilo je mnogo građana i po ulicama susreli
4 smo, tako da je procjena bila da je neometano i bez... da ... da nešto se ne
5 primijeti bilo uopšte nemoguće izvršiti taj zadatak. Bili bi otkriveni odmah.

6 P: Jeste li samoinicijativno odustali od zadatka?

7 O: Nismo, već o tome smo... Otišao sam u jednu firmu i o tome sam
8 izvijestio. Kući sam zvao sekretara Bujasa i obrazložio mu situaciju, opisujući
9 je onakvu kakva jeste i da je nemoguće izvršiti zadatak. I on mi je rekao da
10 sačekam par minuta i ubrzo me obavijestio da se konsultovao sa Zagrebom, sa
11 rukovodstvom, i da je odlučeno da se odustane od izvršenje zadatka.

12 P: Da li ste poslije toga otišli kući?

13 O: Nisam otišao kući pošto ja nisam u to vrijeme imao stana u Kninu.
14 Spavao sam kod raznih drugova i na nekim mjestima /?il' bi/ išao daleko kući.
15 Moja kuća je bila udaljena 50 kilometara od Knina, pa sam svratio u stanicu i
16 prespavao, počeo spavati u mojoj kancelariji, čekati jutro, jer mi je bilo
17 isplativije nego ići kući i voziti se i vraćati se ujutro na posao. Tako da sam
18 tu noć počeo spavati u kancelariji.

19 P: To je, može se reći, bilo vreme iza ponoći, dakle već 17.08.1990.
20 godine. Pošto je taj datum jako poznat, možete li nam reći šta se kod Vas
21 dešavalo ili bolje rečeno da li se nešto dešavalo? Mislim na Stanicu javne
22 bezbednosti Knin.

23 O: Negdje oko 2.00 sata, taman sam i... nisam ni počeo još zaspati, čuo
24 sam galamu oko stanice i u stanici. Sišao sam sa sprata gdje mi je bila
25 kancelarija u prizemlje do dežurnoga, gdje je bilo nekoliko milicionera i

26

27

28

29

30

1 nekoliko građana koji su bili tu. I tada su me obavijestili da je došlo do
2 uzimanja oružja u stanici milicije, mislim u Obrovcu, a da je pokušano oduzeti
3 oružje u Benkovcu, isto u stanici javne bezbednosti, a da se kupilo dosta naroda
4 i da se odustalo od uzimanja oružja. I tada je... u toj stanici u Kninu nije se
5 znalo šta se... i oni su pretpostavili da neko sad trebaće vjerovatno doći i
6 uzeti oružje i u Kninu, pa su bili vrlo začuđeni i zaprepašteni šta bi se moglo
7 desiti, ko će doći, na koji način, ko je ovlašten. I ja sam rekao da nema
8 potrebe da budu uznemireni, da nema nikakve opasnosti. Nisam im otvoreno rekao
9 da sam ja bio zadužen za uzimanje tog oružja, već sam rekao da idu... da se
10 raziđu i da nema potrebe da strepe, da neće niko dirati oružje.

11 I pošto sam bio vrlo umoran, nisam odmarao ni prethodne dane i tu noć,
12 pošto je situacija bila napeta i sa mnogo posla i nisam imao odgovarajućeg stana
13 u Kninu, ja sam otišao spavati u kancelariju i tako da sam... do jutra se nije
14 ništa posebno dešavalo.

15 P: A da li se nešto desilo ujutru?

16 O: Sutradan, znači 17.08., već u prijepodnevnim satima kroz grad su se
17 skupljale grupice ljudi i komentarisali su oduzimanje oružja u... u, ovome,
18 Obrovcu, Benkovcu. Nešto im je bilo čudno kako to u Kninu se nije ništa desilo.
19 To se komentarisalo o bojazni i svi su komentarisali na način da su to
20 povezivali sa razoružavanjem naroda. Negdje sve je to uvijek vezano za Drugi
21 svetski rat, za 1941. godinu, kad se oduzimalo oružje od Srba da ne bi dizali
22 bune i ostalo. Negdje oko 10.00h, 11.00 sati, ja sam krenuo, po traženju mog
23 rukovodstva, u Šibenik da vidimo šta se... zbog čega nije izvršen zadatak.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete nastaviti.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ:

2 P: Pošli ste prepodne oko 10.00 sati na sastanak u Šibenik. Da li se
3 radilo o SUP-u Šibenik i da li ste otišli samoinicijativno ili ste dobili poziv
4 da odete na taj sastanak?

5 O: Dobio sam...

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta je on rekao kuda ide sljedećeg
7 jutra? Vi ste ga pitali da li se nešto desilo i on je rekao da se ljudi
8 okupljaju po cijelom gradu i raspravljali ste o izuzimanju oružja u Obrovcu i
9 Benkovcu i oni su se pitali kako to da se ništa nije desilo u Kninu. Svi su
10 pokušali da izuzmu oružje... uzeto je oružje svim Srbima da bi se spriječila
11 pobuna i on nije ništa rekao o Šibeniku.

12 A sada je prevodilac intervenisao u međuvremenu na zapisnik rekavši da
13 se ne šušti papirima i onda se sada pominje... i ništa se nije pomenulo o
14 Šibeniku, a sada se pominje Šibenik.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam propustio da isključim mikrofoni i
16 vjerovatno je papir koji šuštao bio moj papir. Vodiću o tome računa.

17 Ja sam samo postavio pitanje svedoku vezano za njegov odgovor, pa ću
18 zamoliti svedoka da nam objasni da li je on pominjao Šibenik uopšte vezano za to
19 jutro 1990., 17.08.1990.

20 SVJEDOK: 17.08.1990., negdje oko 10.00h do 11.00 sati, ja sam krenuo u
21 Šibenik i mislio sam... kad govorim uvijek o tim gradovima uvijek mislim o
22 policijskim institucijama, tako da sam smatrao da ne treba govoriti uvijek SUP
23 Šibenik. Od sada ću i to govoriti. Krenuo sam u SUP Šibenik i to po pozivu
24
25
26
27
28
29
30

1 ponovo svojih pretpostavljenih da obrazložim vjerovatno šta se desilo, kako nije
2 izvršeno i tako. Na putu sam imao problema sa vozilom koje se bilo zaustavljalo,
3 neki kvar, tako da sam nekako došao do stanice u... u Drnišu odakle sam
4 telefonom zvao Šibenik ili ja mislim da je, kol'ko se sjećam, da je došao neko
5 iz Šibenika u Drniš. Da, došao je ja mislim Vukošić, pomoćnik načelnika u Drniš,
6 gdje smo razgovarali o tom događaju i tada je on rekao... predložio novi plan:
7 da će iz Šibenika za... iz SUP-a Šibenik poslati u Stanicu javne bezbednosti
8 Knin automehaničare, dva ili tri čovjeka, od kojih će samo jedan znati šta treba
9 napraviti, a njegov zadatak je zajedno sa mnom, ponovo, bio da vozilo...
10 specijalno vozilo policije, milicije, maricu - to je kombi vozilo za prevoz
11 pritvorenika ili tereta - doveze u garažu i da je kao opravljja. Iz garaže je
12 vodio jedan mali hodnik do skladišta oružja koje se nalazilo u podrumu. I taj
13 šef automehaničara, zajedno sa mnom, trebao je razbiti ta vrata, odvaliti i ući
14 unutra, izuzeti to oružje, ukrcati ga u to vozilo specijalno, maricu, i pod...
15 pod izrekom da ga ide probati nakon opravke odvesti ga u Šibenik zajedno sa
16 oružjem.

17 G. MILOVANČEVIĆ:

18 P: Gospodine svedoče, Vi ste bili zaposleni na mestu na kome ste bili u
19 Stanici javne bezbednosti Knin. Dolazi drugi policajac koje... koga šalju iz
20 SUP-a Šibenik. Zašto bi Vi provalili vrata na magacinu? Možete li nam to
21 objasniti?

22 O: Pa oružje je, kako sam i ranije naveo, kad je trebalo noću da se
23 izuzme, znalo se da bi uzimanje oružja negativno odjeknulo na području grada i
24 opštine, šta bi izazvalo sakupljanje naroda i ko zna u šta bi se to sve

25

26

27

28

29

30

1 pretvorilo. Zbog toga je uvijek... davane su instrukcije i vodilo se računa da
2 se to izvrši tajno. Znači najbitnije je bilo izuzeti i odnijeti oružje, a za
3 posljedice koje bi kasnije nastupile, po mom mišljenju, nije ni... nisu mnogo
4 toga interesovale nikoga. Najbitnije je bilo oružje u tom trenutku.

5 P: Moje pitanje je bilo...

6 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, časni Sude, jesam li Vas prekinuo?

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Niste me prekinuli. Ja sam želio Vas
8 da pitam da li mogu da Vas prekinem. Sada ste postavili pitanje, izvolite
9 nastavite. U stvari, da bismo mi shvatili cijelu ovu raspravu, možete li nam
10 reći zašto je odlučeno da se izuzme to oružje? Zašto je trebalo izuzeti to
11 oružje?

12 SVJEDOK: Kako sam već ranije naveo, na sastanku u tom Velimu 16.08.,
13 obaviješten sam da je to oružje potrebno za naoružavanje novih pripadnika
14 Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, da su primljeni radnici, a
15 da ne imaju... nemaju naoružanje i da naoružanje treba da se nadomjesti od
16 rezervista koje se nalazilo po skladištima raznih stanica. Takvo naoružanje
17 postojalo je i u Stanici javne bezbednosti u Kninu.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A gdje su trebali ti novi ljudi da
19 prime oružje? Gdje su oni bili stacionirani?

20 SVJEDOK: Na tom sastanku od prethodne večeri, 16.08., nije rečeno gdje
21 su ti radnici, nit' mi je išta objašnjeno, nit' mi je govoreno za druga mjesta u
22 Hrvatskoj gdje se još planira uzeti oružje od kojih stanica, tako da ja nisam
23 znao da se treba oduzeti i od Obrovca i od Benkovca, od Knina. Ali po ovome
24 svemu dâ se zaključiti da je uzimano oružje iz stanica u... iz gradova u kojima
25 je bilo većinsko srpsko stanovništvo.

26

27

28

29

30

1 A što se tiče novih radnika za koje je to oružje bilo namijenjeno, mogu
2 reći da je moj prvi... da sam prvi put čuo za prijem nekih novih radnika u
3 miliciju na jednom kolegiju u toku 8. mjeseca 1990. godine, kad je na sastanku
4 kolegija SUP-a Šibenik, kome sam i ja pripadao, pojavio se još jedan rukovodilac
5 iz Zagreba, meni tada nepoznatih generalija, za kojega nisam nikad čuo, koji je
6 u toku sastanka rekao da je on doveo jednu grupu novoprimitljenih milicionera u
7 Šibenik, da su isti smješteni u staračkom domu u Šibeniku i da su nezaposleni i
8 da prave nered, da se tuku, kockaju. I on je tada od kolegija tražio, od
9 rukovodstva SUP-a, način kako da iste dovede u red i šta da čini sa njima.
10 Tražio je... tražio je da...

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam lijepo, mislim da je to
12 dovoljno.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ako bih ja mogla. Sada kada je
14 sudija Moloto postavio pitanje u vezi sa ovom temom i ja imam nekoliko pitanja
15 koja sam naznačila. Gospodine svjedoče, gdje bi normalno dobili ti novi radnici
16 oružje? Iz kojeg izvora, odakle bi došlo oružje za te nove radnike? To je jedna
17 od stvari koju želim da saznam od Vas.

18 SVJEDOK: Ja sam, kad sam ja zasnivao radni odnos u SUP-u Split i kad sam
19 priman na posao, u samom... u prostorijama SUP-a Split zadužio kratko naoružanje
20 pištolj i dugo... pušku. Tako da su stanice javne bezbjednosti i SUP-ovi imali
21 svoja mala skladišta u kojima su držali naoružanje i kojim su zaduživali svoje
22 radnike. Pravilo je bilo da milicioneri i inspektori uvijek sa sobom nose kratko
23 naoružanje, pištolje. Iste su mogli nositi kući ili ostavljati u svojim
24 ormarima, pretincima u stanici, dok dugo naoružanje, puške, nije se sme... nisu
25 se smjele iznositi iz stanice i uvijek su morale biti u stanici. A mogle su se

26

27

28

29

30

1 iznijeti samo kad su vršena godišnja gađanja, čišćenja ili po posebnim
2 odobrenjima, to jest kad se išlo na neki specijalne zadatke sa većim rizicima,
3 gdje je postojala mogućnost i upotrebe takvog naoružanja. Znači, stanice su
4 imale skladišta i oni su naoružavali. A veliko... najveće skladište MUP-a bilo
5 je u Zagrebu, u upravi, gdje su bile veće količine i koje su naoružavale nove
6 pripadnike.

7 Meni nije poznato da li je primljeno odjednom više radnika nego što je
8 bilo naoružanje pa da se pojavio manjak naoružanja, jer to je bilo vrijeme 8.
9 mjesec kada su već prethodna generacija koja je izlazila iz škole u Zagrebu
10 primljena je davno na posao, naoružana i oni su pušteni na posao, a novi su se
11 mogli samo primiti u manjem broju i to je naoružanje moglo biti po tim malim
12 stanicama ili u Zagrebu. Tako da se izvodi zaključak da je Ministarstvo
13 unutrašnjih poslova povlačilo oružje iz stanica milicije gdje je većinom bilo
14 srpsko stanovništvo. Ponovo napominjem da je to zaključak, a da to nisam vidio
15 nikakav dokument i da su svi događaji upućivali na to, da bi to tō moglo biti.
16 Nisam vidio zvanično takav dokument.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li je postojao neki poseban
18 razlog zbog kojeg to smatrate, pored onih istorijskih razloga koje ste nam
19 naveli?

20 SVJEDOK: Pa, sad ne bih mogao tačno reći da imam dokaza za to, a
21 naročito pismeni dokaz, ali smatram da nije bilo potrebe i nije bilo nikakve
22 potrebe da se primaju ti novi radnici. Mislim, nije se nešto specijalno
23 pogoršala sigurnosna situacija u republici da se primaju novi radnici, da se...
24 da se, ovaj, penzionišu neki postojeći radnici pa se stvaraju nova radna mjesta.
25 Mislim, to su bile neke odluke koje nisu bile, po mom mišljenju, logične.

26 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časnii Sude.

2 P: Kod Vašeg posljednjeg odgovora koji se odnosio na ulazak kombija u
3 Stanicu javne bezbednosti u Kninu... Sećate li se toga, svedoče?

4 O: Sjećam se...

5 P: Oprostite. Dakle, tu ste objasnili da ste došli Vi sa još jednim
6 čovekom, koga je odredio SUP Šibenik, da biste to oružje tajno odneli. Tajno u
7 smislu da to ne primete drugi kako se ne bi uznemirila javnost. Da li ste to
8 završili? Da li ste to uradili?

9 O: Nismo izvršili taj zadatak zato jer ponovo kad je... kad su
10 mehaničari došli u radionu i kad su počeli opravljati to vozilo, tim prostorom
11 su prolazili i milicioneri poneki i nešto građana kroz dvorište, tako da se taj
12 čovjek prepao, automehaničar koji je bio zadužen za to oružje... za uzimanje
13 oružja zajedno sa mnom, on se prepao i rekao je da on ne može izvršiti taj
14 zadatak. Tražio je od mene da telefoniramo sekretaru Bujasu i ja sam to njemu
15 omogućio. Otišli smo ponovo u jednu firmu da ne bih zvao iz stanice javne
16 sigurnosti, jer nisam bio siguran u sve te veze, da li me neko sluša, pa smo
17 otišli u jednu civilnu firmu odakle smo nazvali sekretara, obrazložili mu
18 situaciju i on je ponovo pristao da se odustane od te akcije, da se
19 automehaničari bez obavljenog posla vrata u bazu u Šibeniku, u SUP.

20 P: Da li su se automehaničari neobavljenog posla vratili u Šibenik kako
21 je dogovoreno?

22 O: Da, jesu.

23 P: Šta se dalje dešavalo tog 17.08? Kažete da je bilo oko 12.00 časova.
24 Nakon odlaska mehaničara sa tim kolima neobavljenog posla, šta se dešavalo?

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ja ne znam, ali ispred stanice su se počeli okupljati grupe ljudi
2 komentarišući oduzimanje oružja, pričama da se krenuli... da su krenuli neke
3 milicijske specijalne jedinice prema Kninu da oduzmu to neko oružje u Kninu,
4 pošto nije oduzeto. Počeli su se okupljati ljudi i u jednom momentu je i svirala
5 sirena za uzbunu u gradu. Počela je svirat sirena, nisam znao o čemu se radi,
6 ali ljudi su dolazili iz svih pravaca pred stanicom milicije. Odjednom je ispred
7 stanice milicije pojavila se velika grupa ljudi od par hiljada ljudi skupljenih,
8 koji su vikali, negodovali, ušli su u stanicu i ja sam tada iz moje kancelarije
9 obavještavao Šibenik šta se deš...dešava, da se pogoršava situacija, da su...
10 izvještavajući tačno o svak... o tim činjenicama. U to vreme zvali su i veće
11 rukovodstva iz Zagreba iz središta MUP-a i pitali, interevas... interesovali se
12 za situaciju. Već tada kod mene u kancelariju došlo je nekoliko pripadnika
13 milicije, bivših rukovodilaca koji su živjeli u Kninu, a koji su bili
14 rukovodioci stanice u ranijem periodu. Tako da su i oni čak razgovarali
15 telefonom sa tim iz Zagreba i Šibenika pošto su se oni bolje znali. Jer ja sam
16 tek bio došao prije jedno mjesec dana u Knin i nisam poznao mnogo ljudi, da su
17 oni mogli dati bolje podatke ovi prethodni rukovodioci koji su bili u penziji.
18 Ta situacija se toliko počela... ovaj, postala je teška da je galama, vika,
19 ljudi su tražili oružje, da im milicija dâ oružje, da im ja dam oružje da se idu
20 u susret jedinicama MUP-a, jer oni hoće da napadnu tu stanicu milicije i da
21 uspostave neki drugi odnos, tako su govorili ti ljudi. Normalno da im nisam
22 izašao u susret i dao oružje, jer to... za to nisam imao ovlaštenja, a nije bilo
23 potrebe.

24 P: Hvala Vam. Šta se dešavalo sa oružjem toga dana? Šta se desilo?

25 O: Pa negdje oko... negdje oko 15.00 sati ljudi su ušli u stanicu, masa
26 građana. U stanici sam imao negdje 6, 7, 8 ljudi, milicionera, jer su ostali

27

28

29

30

1 bili ili slobodni kod kuća ili su bili na terenu po zadacima. Uglavnom, u
2 stanici nije nikada bilo više ljudi, nije bilo potrebe. U sta... bili su
3 raspoređeni na poslove vani. Stanica se napunila sa civilima, tim građanima, i
4 otišli su dolje u hodniku u podrum, jer je to sve bilo otvoreno, i razbili su
5 vrata i iznijeli oružje iz stanice u neko vozilo, neki mali narančasti Tamić,
6 TAM mali, ne znam koji tip, al' Tamić smo ga mi zvali, ukrcali su oružje i
7 odvezli. To sam gledao sa prozora, al' to je bila tolika gužva, nit' je ko koga
8 slušao, nit' sam ja mogao narediti. A nikog nisam poznavao jer sam ja tek došao
9 u Knin, nisam znao ljude te koji to rade, te civile koji to odnose. Neprestano
10 su mi zvonili telefoni iz Zagreba iz Šibenika izvještavajući, tražeći da l'
11 ikako mogu spriječiti takvu situaciju. Ja sam rekao da je već oružje uzeto, da
12 ne mogu ja spriječiti, nemam snaga, niti... takva situacija je bilo nešto novo,
13 nešto konfuzno, nije se nikad desilo.

14 P: Gospodine svedoče, rekli ste u stanici milicije, pored Vas, bilo je
15 još sedam-osam zaposlenih. Da li ste Vi bili naoružani? Jeste li imali svoje
16 oružje koje Vam po formaciji pripada?

17 O: Imali smo, normalno da smo imali svoje kratko naoružanje, pištolje,
18 ali niko mi nije ni izdao naredbu, a niti bih ja tu naredbu izdao mojim ljudima
19 da se puca u narod i u građane radi provale u stanicu. Jer sam smatrao da ta
20 situacija se može riješiti i naknadno i oružje pronaći i naknadno ako bude
21 političke volje i ako se... to se može riješiti na politički način, dogovorima,
22 a ne upotrebom sile milicijom i napraviti krvoproliće koje se ne može kasnije
23 popraviti.

24 P: Kažete masa ljudi je provalila u stanicu, oduzeto je oružje. Šta se
25 dalje dešavalo u Kninu? Molim Vas da obratite pažnju samo na ono što je

26

27

28

29

30

1 karakteristično, dakle ono što je Vama važno.

2 O: Tada, ovaj, po gradu ljudi su nosili lovačke puške karabine, trofejno
3 oružje Drugog svjetskog rata, neke stare pušketine. Svi su bili naoružani,
4 nosili su, jurili. To je bilo opća strka, zbrka. Svi su govorili o nekom napadu
5 helikopterima koji su krenuli na Knin da uguše tu situaciju. Negdje oko 5.00
6 sati, ovaj, *Radio Knin* je emitovao dnevnik, radio dnevnik. Spikerica je tada
7 obavijestila da je uzeto iz stanice milicije oružje, da su nepoznati počinioci
8 uzeli oružje, da se ljudi samoorganizuju. Milan Babić, predsjednik opštine, tada
9 je saopštila spikerica, proglasio ratno stanje u opštini. Mislim, to je bilo
10 nešto novo, to niko od nas nije pripadnika MUP-a to nikada doživio, niti smo
11 učeni u takovoj situaciji kako se ponašati. Već je sve bilo prepušteno
12 samoinicijativno svima nama kako da se ponašamo, nisam mogao nikakve instrukcije
13 više tražiti Zagreba.

14 P: Hvala. Da li nam možete reći, u tom opštem metežu i haosu, da li je
15 bilo pucnjave?

16 O: Pa, bilo je pucnjave u zrak nešto. To je... nit' se znalo ko... ko
17 puca na koga. Uglavnom, nije bilo žrtava, nije bilo nikakvih ranjavanja,
18 pucnjava je bila u zrak. Ja sam tada... pronijela se vijest da prema Kninu iz
19 jednog pravca idu specijalci MUP-a sa... sa teškim vozilima oklopnim i da su se
20 sukobili sa domaćim stanovništvom na tom mjestu takozvani Čupkovića most.

21 P: Zamolio bih Vas, pošto mi nemamo predstavu gde se to mesto nalazi, da
22 nam kažete koliko je to daleko od Knina i kako ste Vi reagovali na takvu
23 informaciju?

24 O: To mjesto se nalazi, ja n... po mojoj procjeni, pošto ja slabo
25 poznajem tu opštinu, nisam otprije radio u njoj, negdje ja mislim jedno 15-ak
26 kilometara od Knina uz željezničku prugu, ali idu i mali... mala cesta, tako da

27

28

29

30

1 se i vozilima može tu prolaziti, takozvani Čupkovića most. Kad sam čuo tu
2 informaciju, ja sam u vozilo sa sobom sjeo jednog inspektora milicije, Rastović
3 Nikolu, i mi s... imao sam namjeru da idemo tamo na lice mjesta da vidim šta se
4 događa. Jer sam smatrao da je to moj posao i moj zadatak jer nije bilo milicije
5 da... toliko, niti se je moglo snaći u tom metežu da ja nekoga upućujem, neke
6 patrole da me izvještavaju. Nisam imao strpljenja to čekati, nego sam odlučio
7 ići sâm na lice mjesta da ja vidim. Ako je to istina da zaustavim, da pomognem
8 kol'ko se moglo pomoći.

9 Nas dvojica smo zajedno krenuli i u gradu smo još naišli na jednog
10 čovjeka koga je on poznavao otprije i imao, ovaj, istu namjeru da ide i sjeli
11 smo njega. Nas trojica smo se uputili u tom pravcu. Tamo kuđ smo god prolazili
12 već su ljudi bili na ulazu u svoja naselja, sela, stavljali barikade, gume
13 traktorske od vozila i stavljali su traktore, zaprečivali ulaze i izlaze, tako
14 da smo uz... cik-cak vožnjom prek... pored toga prolazili i zaustavili bi se i
15 pitali: šta je? Oni su... kaže: dolaze specijalci MUP-a, hoće da napadnu Knin,
16 da razoružaju našu miliciju, da ovo... Bili su vrlo nepovjerljivi prema meni jer
17 nisu me tol'ko poznavali i ja i za vid onih ranijih priča, uperivali su oružje i
18 u mene. Onda mi je izlazio ovaj kolega inspektor, objašnjavao i tako da smo
19 jedva prošli nekoliko takvih punkteva koji su držali ljudi, građani, ti mještani
20 tih sela, da smo došli do Čupkovića mosta gdje smo zatekli jednu manju grupu
21 ljudi koji su imali lovačko naoružanje kod sebe.

22 U razgovoru s njima pitao sam šta se dešava tu, gdje su ti MUP-ovci,
23 gdje su ranjeni, šta ima tu? Oni su rekli da nisu nikoga vidjeli, da su pucali
24 samo u zrak oni jer su čuli da dolaze iz suprotne strane MUP-ovci, pripadnici

25

26

27

28

29

30

1 MUP-a, pa da ih spriječe da idu dalje, da ih ustraše, oni su pucali u zrak, da
2 se ovi ne bi lagodno i lagano približili i prošli. Tada sam ocijenio da se ne
3 radi o nikakvom incidentu, da je to sve bilo izmišljeno, da je to su bile
4 glasine i putem radio-veze sam obavijestio stanicu u Kninu da se obavijesti
5 Šibenik i Zagreb da nema nikakvog incidenta, da nema ranjenih, mrtvih, da je sve
6 uredno, al' eto, da ljudi ima sa oružjem da čuvaju i tako dalje. I tako, odatle
7 sam se ponovo vratio za Knin u stanicu.

8 P: Hvala. Pominjali ste te prepreke na putu i građane civile koji su to
9 postavljali i pominjali ste neko oružje. Koliko je to građana bilo i kakvo
10 oružje? Da to pitanje raščistimo do kraja, gospodine... gospodine svedoče.

11 O: Pa ovaj, prolaskom kroz ta naselja i preko tih barikada, vidio sam
12 grupe od 10-ak ljudi, negdje više negdje manje, ali uglavnom bilo je tu oko 10-
13 ak odraslih i to muškaraca. Kroz sela nisam susretao baš mno... onu djecu i
14 tako, u normalnom onome, da sam nailazio u normalno vreme u obavljanju poslova,
15 zatekao bih i ljude i žene i djecu, ali toga nije bilo. Bila je promijenjena
16 slika. Bili su muškarci u civilnoj odjeći, a nosili su lovačke puške, lovačko
17 naoružanje. Uglavnom lovačko je to bilo...

18 P: Hvala.

19 O: ... i pokoji pištolj ako bi ko... Nisam tol'ko ni zagledao. Uglavnom,
20 nisam nigdje vidio moderno, novo naoružanje, automatske puške ili nešto.

21 P: Hvala. Kažete prošli ste kroz više tih prepreka na putu. Pomenuli ste
22 i da ste se zaustavljali. Da li ste Vi razgovarali sa tim ljudima i kakav je Vaš
23 utisak na osnovu tog razgovora? Jesu li oni bili uznemireni ili kako su Vam
24 delovali?

25 O: Moje je zadržavanje...
26
27
28
29
30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja se izvinjavam. Pitanje
2 bi odgovaralo da se zaustavio moj kolega na prvom dijelu, jer je ovo drugo
3 pitanje, drugi dio pitanja pretvorio cijelu stvar u sugestivno pitanje, tako da
4 je predložio svjedoku i sam odgovor.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Povlačim pitanje, časni Sude, da ne bi... Kolega
6 tužilac je u pravu.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Možete onda postaviti
8 sljedeće pitanje.

9 G. MILOVANČEVIĆ:

10 P: Vi ste tih dana bili u Kninu, koliko sam razumeo iz Vaših odgovora;
11 je l' tačno, svedoče?

12 O: Da.

13 P: Putovali ste tim predelima, išli ste putevima po... u Kninu i oko
14 Knina, pretpostavljam?

15 O: Da, da, putovao sam. Bio sam i u gradu i na teritoriji opštine.

16 P: Da li nam možete reći da li je bilo takvih prepreka pre ovog dana
17 koji opisujete?

18 O: Ne. Takvih prepreka nije bilo prije nigdje, niti ih je ko susreo. Tim
19 događajem su se pojavile prepreke, takozvana... takozvani balvani, drva su
20 rušena i onda svaki dan su te prepreke postajale sve jače i veće, veći broj
21 ljudi je u tih nekoliko dana osvanjivao na tim barikadama i u toku noći i u toku
22 dana. To je neprekidno već bilo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Toga dana 17-og, kad ste prvi put išli ka tom Čupkovića mostu odakle
2 se čula pucnjava, rekli ste da su u Vas uperili oružje ti ljudi koji su bili kod
3 prepreka. Kakvog su raspoloženja bili ti ljudi?

4 O: Oružje je bilo uperivano u mene jer sam ja se kretao sa vozilom
5 službenim koje je bilo plave boje. Od označenih stvari na sebi je imalo samo
6 tablice milicijske. Ono je bil... u stvari bilo civilno vozilo Fiat Regatta, a
7 imalo je samo milicijske tablice. Nije bilo ono klasično plavo vozilo sa oznakom
8 na kome je cijel... na autu cijelome pisalo milicija, nego samo su tablice bile.
9 Tako da... A mene nisu ni poznavali, jer sam ja tek bio došao u Knin. A i to
10 zaustavljanje na cesti je bilo vrlo kratko, jer je meni cilj bio doći do
11 Čupkovića mosta, ne da se objašnjavam sa njima, da im dokazujem, da utvrđujem ko
12 su, koje oružje imaju i ostalo, nego mi je bilo cilj samo proći i doći do
13 Čupkovića mosta.

14 P: Hvala.

15 O: A što se tiče njihovog... što se tiče njihovog izgleda i ponašanja,
16 mogu reći da je iz njih proizlazila iz očiju preplašenost, zabrinutost, da je to
17 ono što sam ja primijetio, da su oni stvarno bili preplašeni i da su to bili
18 glavni motivi njihovog izlaska na te barikade koje su već bili podigli i da je
19 to bilo... odavalo sliku preplašenih i uznemirenih ljudi koji se bore za... koji
20 se boje za svoj život i život svojih ukućana. I najverovatnije bi to moglo biti
21 šta se tiče postavljanja barikada. Nisu bili... pucnjave nije bilo,
22 zaustavljanja nekih drugih i tako dalje.

23 P: Opisali ste da, za razliku od drugih situacija, kada bi pored puta u
24 selu ili na polju bilo žene i djece, sada ih nije bilo. Kako to objašnjavate?

25 O: Pa, to objašnjavam isto, sa istim takvim... takvom situacijom da je
26 vladala preplašenost i uznemirenost i kod cjelokupnog stanovništva u tim

27

28

29

30

1 mjestima. Obično, pravila su bila u to vrijeme negdje u popodnevnim satima kad
2 malo sunce zađe, kad zahladi malo da se stariji ljudi sje... izlazili vani
3 ispred dvorišta, ispod drveća u hladovinu i sjedili, odmarali se. Ali tada nisam
4 mogao ni njih viditi, jer su oni vjerovatno isto ostajali u kućama, nije bilo
5 djece koja su se ili igrala ili obavljala neke poslove. Sve je to bilo u onom
6 grču nekome, u strahu za život i za... i to me je još više uzbunilo da što prije
7 dođem do tog Čupkovića mosta da vidim situaciju.

8 P: Nakon što ste sa lica mesta od... od tog Čupkovića mosta nazvali SUP
9 Zagreb i rekli da nema incidenata, šta ste potom uradili? Gde ste otišli?

10 O: Nisam odatle nazvao Zagreb jer to nije ni teoretski bilo moguće u to
11 vrijeme sa tom tehnikom izvesti. Ja sam zvao Knin, moju stanicu, i rekao
12 dežurnom da obavijesti, ovaj, Šibenik putem telefona i Zagreb, operativno
13 dežurstvo u MUP-u, da nema nikakvih kontakata, nema ništa. I usput sam rekao
14 dežurnome da inače ko god zove stanicu milicije, pošto je bilo mnogo telefonskih
15 poziva i sa područja samoga opštine grada, iz drugih gradova, da obavijesti da
16 nema sukoba i da nikakvih MUP-ovaca nema na vidiku i da smire situaciju. Rekao
17 sam da poduzimaju mjere ka smirenju situacije i poslije toga sam se vozilom
18 zajedno sa ovim mojim ljudima, i ovim inspektorom i civilom, vratio u grad Knin,
19 gdje me čekalo mnogo posla oko izvještavanja, pisanja depeša. Morao sam pismeno
20 depeše slati Zagrebu, Šibeniku, organizovati službu, čekati instrukcije i sve
21 ostalo. Bio sam u stanici.

22 P: To se sve dešavalo 17.08.1990. godine; jesam li u pravu, svedoče?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, da, taj dan.

2 P: Kakav je razvoj događaja nakon tog dana?

3 O: Nakon tog dana... putovao sam ponovo u Šibenik na referisanje
4 novonastale situacije i tražio sam rješenje oko, ovaj, te novonastale situacije,
5 da vidimo šta se tu valjalo činiti da smanjimo tenzije. Jer takvo stanje moglo
6 bi dovesti do... do početka sukoba, do pucnjave, mrtvih, ranjenih, do nekih
7 posljedica koje se više ne mogu popraviti, štete neke koje se ne mogu popraviti.
8 I onda sam išao na sastanak, instrukcije i referisanje u Šibenik kod sekretara i
9 na kolegiji taj uži.

10 P: Hvala. Kakva je situacija bila sa barikadama narednih dana u odnosu
11 na 17.08? Da li su se... To nam opišite.

12 O: Pa, ja nisam išâ direktno da vidim situacije /?na/ barikadama, jer je
13 bilo direktiva iz Šibenika da milicija ne ide na barikade u slučaju ako nema
14 incidenta, da to će se riješiti na drugi način. I međutim u prolazu do Šibenika
15 morao sam proći prema Šibeniku barikade, gdje sam vidio da se te barikade...
16 sada da su čvršće, veće. Već tada se pojavilo i vojničko naoružanje kod tih
17 ljudi. Urijetko, ali mogla se vidjeti koja vojnička puška, znači automatska,
18 poluautomatska i još neko oružje na barikadama, da ljudi drže takvo naoružanje.
19 Ja se nisam zadržavao na barikadama, jer me nisu oni poznavali, a i sigurno da
20 sam se predstavio il' nešto da, ovaj, ne bi mi vjerovali.

21 P: Da li ste Vi... Da li je na tim barikadama bilo policajaca, dakle
22 službenih lica iz Stanice javne bezbjednosti Knin? Mislim na taj dan 18-ti, a i
23 nakon...

24 (redigirano)

25 (redigirano)

26

27

28

29

30

1 (redigirano)

2 (redigirano)

3 Bilo je više barikada dosta, tako da te barikade su se nalazile i pod paskom i
4 obavještajni službi i Hrvatske i jugoslavenskih vojnih, tako da meni nije nikada
5 prigovoreno, nit' mi je rečeno da ima ljudi, milicija na toj... tim barikadama,
6 jer bi me sigurno ovih iz Šibenika upoznali. A ja sam naređivao da se milicija
7 distancira od barikada ako nema instrukciju i naredbu da ide na barikadu radi
8 provođenja nekih mjera istrage il' nečega drugog, ako bi neko prijavio
9 maltretiranje ili bilo šta.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, na početku ovog dela odgovora svedoka,
11 mislim da je svedok rekao koju je funkciju imao. Možda bi tu rečenicu samo
12 trebalo redigovati.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zamolit ću da se na stranici 74,
14 redigiraju reci 21 do 24, to jest do 25. Dakle do kraja te rečenice, molim da se
15 to izbriše.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vama.

18 G. MILOVANČEVIĆ:

19 (redigirano)

20 (redigirano)

21 (redigirano)

22 (redigirano)

23 (redigirano)

24 (redigirano)

25

26

27

28

29

30

1 (redigirano)

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vidim da je ustao, gospodin Whiting.

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinete što prekidam. Čini mi se da je
4 u posljednjem pitanju pogrešno prezentirano ono što je rekao svjedok. Savjetnik
5 je rekao da osoblje milicije Stanice javne bezbjednosti u Kninu nije sudjelovalo
6 u aktivnostima na barikadama jer su takva bila naređenja. Ja mislim da to nije
7 ono što je svjedok rekao. On jeste rekao da policija nije sudjelovala u radu,
8 bilo kakvom djelovanju na tim barikadama, ali mislim da to nije bilo... da on to
9 nije rekao zato što mu... su takva naređenja bila izdana.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančeviću.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možda bi najbolja situacija bila da
12 gospodin svedok. Svedok... Ja sada odgovaram, dakle, na prigovor kolege tužioca,
13 razumeo sam. Svedok je objasnio da radnici u stanici javne bezbednosti u kojoj
14 je on bio nisu učestvovali na... nisu bili na tim barikadama i da je to tako
15 bilo sve dok je on bio u toj stanici milicije na svom radnom mestu. Objašnjavao
16 je takođe i kakav je stav Šibenika prema tome, Stanice javne bezbednosti SUP-a
17 Šibenik.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali nije rekao da je izdano naređenje
19 u tom smislu. Svjedok je rekao samo da oni nisu sudjelovali, nije naveo neka
20 konkretna naređenja.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Moguće je da sam ja pogrešno razumeo svedoka, časni
22 Sude. Svedok je to... rečenicu koju je svedok izgovorio - oprostite, samo da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 objasnim svoj stav - izgovorio je kao... kao lice sa svojstvom koje je imao u
2 toj stanici javne bezbednosti. I on kaže: "Otkad je to počelo, dok sam ja bio
3 tamo, toga nije bilo." Ja sam zbog toga postavio takvo pitanje, a iz... ništa
4 više.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da Vam kažem šta je to rekao svjedok.
6 Počinjem čitati iz 21. reda na stranici 74. "17-og poslijepodne kada su se
7 počeli pojavljivati barikade i 18-og i tokom cijelog vremena (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)

[Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molit ću da pređemo na poluzatvorenu
12 sjednicu.

[Poluzatvorena sjednica]

14 (redigirano)
15 (redigirano)
16 (redigirano)
17 (redigirano)
18 (redigirano)
19 (redigirano)
20 (redigirano)
21 (redigirano)
22 (redigirano)
23 (redigirano)
24 (redigirano)
25 (redigirano)

26
27
28
29
30

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)
12 (redigirano)
13 (redigirano)
14 (redigirano)

[Otvorena sjednica]

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Whiting.

17 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, sada smo ponovo na javnoj
18 sjednici.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

20 G. MILOVANČEVIĆ:

21 P: Svedoče, možete li nam reći da li ste Vi o ovoj situaciji izveštavali
22 Vaše pretpostavljene?

23 O: Svakodnevno sam izvještavao moje pretpostavljene i uporedo sa
24 izvještavanjem Šibenika, uporedo smo direktno izvještavali i upravu, MUP u

25
26
27
28
29
30

1 Zagrebu, o svim događanjima koji su tada bili i o svim događanjima koji su
2 uslijedili kasnije na tom području.

3 P: Kada kažete da ste SUP u Šibeniku i Ministarstvo unutrašnjih poslova
4 u Zagrebu izveštavali o svim događanjima, da li mislite i na situaciju sa
5 barikadama? Jeste li i o tome obavještavali?

6 O: Što se tiče situacije o barikadama, tu smo obavijestili na... koliko
7 ukupno barikada se nalazi, koje smo mi mogli kao milicija evidentirati. I to je
8 bio naš zadatak, da evidentiramo samo barikade i žalbe pojedinih građana,
9 ukoliko bi se žalili da su maltretirani na barikadama ili da im je bilo nešto
10 desilo se.

11 P: Da li se možda sjećate koliko je bilo tih barikada, svedoče?

12 O: Nisam ih sve obilazio jer su bile na raznim putnim pravcima. Ono kuda
13 sam se ja kretao i koliko sam znao na sve glavnim putevima koji su vodili ka
14 Kninu, i u Knin i iz Knina to jest, bile su postavljene barikade. Ali barikade
15 su bile postavljane i u malim naseljima, selima u unutrašnjosti, gdje su ljudi
16 samoinicijativno pravili te barikade i kontrolne punktove na ulazu u sela, iako
17 nisu... iako nisu graničili nigdje sa Hrvatima, hrvatskim selima i
18 stanovništvom, nit' je bilo mogućnosti da tu prođu neke jedinice MUP-a, već su
19 ljudi samoinicijativno znali staviti barikadu, držati je, pa je napustiti. Ali
20 zato je na ovim pravcima... permanentno su bile te barikade, to je znači prema
21 Sinju, pravac Vrlika-Sinj, pravac Drniš-Knin, Drniš-Okljaj, na pravcima prema
22 Kistanjama, Knin-Kistanje, kao i pravac Kista... Knin-Gračac, pravac Knin-
23 Strmica gore prema Grahovu. Znači sve te glavne komunikacije koje su vodile u
24 Knin i iz Knina.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pitanje je bilo vrlo jednostavno: da
26
27
28
29
30

1 li ste bili u mogućnosti da procijenite koliko ih je bilo na tim barikadama?
2 Molim Vas dajte nam broj. Koliko je bilo barikada?

3 SVJEDOK: Mislite na i... Pa bilo je, po ovome, bilo je glavnih... negdje
4 oko 7-8 barikada glavnih tih na glavnim putnim pravcima.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A koliko manjih?

6 SVJEDOK: Sve je to relativno. Bilo šta da kažem bila bi stvar relativna,
7 nisam baš siguran u taj broj.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Manjih je onda sigurno bilo mnogo,
9 jer sigurno je bilo mnogo više tih manjih puteva, nego glavnih puteva. Nisam
10 sasvim siguran šta mislite tim sleganjem ramenima. To ne ulazi u zapisnik,
11 morate da kažete nešto da bi to ušlo u zapisnik.

12 SVJEDOK: Ja... ja pretpostavljam da je bilo i tih manjih više, ali nisam
13 ih vidio i nisam... Pretpostavljam da ih je više.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lijepo.

15 G. MILOVANČEVIĆ:

16 P: Možete li nam, svedoče, reći da li ste Vi o svemu ovome što ste sada
17 nama govorili, dakle o tom problemu sa barikadama, obavestili Ministarstvo
18 unutrašnjih poslova Hrvatske? I ako jeste, kak... da li ste od njih dobili bilo
19 kakav odgovor?

20 O: Kako sam već naveo, svakodnevno smo obavještavali i Šibenik... i SUP
21 Šibenik i MUP Zagreb o situaciji na području Knina, a o ovome svemu smo
22 obavještavali i češće ako bi se nešto dešavalo, odmah. A mi smo imali kasnije
23 instrukciju u 9-om, ja mislim u 9. mjesecu, da pokušavamo svim sredstvima
24 nastojati da se smanji amortizitet /sic/ i sukobi na tim barikadama, jer u to
25 vrijeme se održavala jedna velika manifestacija u Splitu, to je Prvenstvo Evrope
26 u plivanju, koje se održavalo u Splitu u 9. mjesecu 1990. godine, a Hrvatska kao

27
28
29
30

1 domaćin nije željela da... da se te barikade intenziviraju, sukobi i da... što
2 bi dovelo do pada njezine popularnosti vjerovatno, pa su... Zato je i bila
3 naredba da se, ovaj, ne poduzimaju nikakve mjere i da... i da se pusti situacija
4 da sama od sebe se rješava. Jedino u slučaju većih incidenata mi smo bili u
5 obavezi da to rješavamo.

6 P: Da li je bilo incidenata i kako ste reagovali? Mislim na incidente na
7 barikadama; da li ih je bilo? Možete li nam nešto o tome reći?

8 O: Kol'ko se sjećam, bilo je nekih incidenata na barikadama. A jedan
9 od... od, ovako, jači i veći bilo je kad je patrola Stanica javne sigurnosti iz
10 Drniša, u kojoj se nalazili tri policajca koji su bili neiskusni jer su nanovo
11 došli u tu stanicu, ovaj, kad su patrolirali svojim područjem pa su sa vozilom u
12 većoj brzini prišli barikadi... jednoj barikadi koja se nalazila na putnom
13 pravcu Knin-Okljaj iza mjesta Vrbnik i kad su ih... kad je neko sa... pucao sa
14 barikade. Kad su policajci vidjeli da su previše se približili, pokušali su se
15 okrenuti vozilom i vratiti se natrag. Pucao je neko i ranio jednog policajca, pa
16 tako da su ostali istrčali iz vozila i sakrili se u neke kuće u blizini i otišla
17 je patrola milicije iz Knina, našla ih, dovela... doveli su ih u Knin u bolnicu
18 gdje im je pružena medicinska pomoć i ovaj ranjenik je zadržan u medicinskom
19 centru u bolnici u Kninu. A ova dvojica koja su pro... koji su bili... nisu bili
20 ozlijeđeni su sa vozilom vraćeni, odvedeni do barikade i oni su već tada...
21 vraćeni su natrag u Drniš.

22 Dok su oni... dok smo to kretali se, ja sam bilo s njima po bolnici i
23 dok je pružana pomoć povrijeđenom i tako, neko od građana, provalili su, razbili
24 staklo od vozila njihovog i iz vozila im uzeli automatske puške, one koje su
25 imali u vozilu.

26 P: Da li to bilo službeno milicijsko vozilo?

27

28

29

30

1 O: Jeste. Bilo je vozilo označeno kao "milicija". Službeno vozilo i
2 službeno naoružanje.

3 P: Govorili smo o dešavanjima 17-og, 18-og i nakon toga... dakle 17. i
4 18. avgusta 1990. u Kninu. Da li je za taj period postoji nešto karakteristično,
5 a što se dešavalo u Stanici javne bezbednosti u Drnišu, ona je blizu Knina?

6 O: Pa, ne mogu tačno da se sjetim kojega je to bilo datuma. Znam da je
7 bilo nekoliko dana, šta se kaže, iza ovih događanja u Kninu. Znači, to je moglo
8 biti krajem 8. mjeseca, negdje oko 25.08. otprilike, po mom sjećanju, kada je
9 došlo do pobune milicije u Stanici javne sigurnosti u Drnišu. Milicija se... U
10 večernjim satima bilo je naređeno da se skupi cjelokupni aktivni sastav milicije
11 i pozvan je rezervni sastav milicije u toj stanici. I na sastanku koji je tada,
12 ovaj... koji je zakazan, govorio je sekretar SUP-a, Bujas, koji je izdao naredbu
13 da se isključe svi telefoni u stanici, da se ne može ništa obavještavati. I u
14 toku sastanka je rekao da je donešena odluka da se razoružaju i pripadnici...
15 civili, ti ljudi koji su čuvali barikadu na putnom pravcu Drniš-Knin kod mjesta
16 Tepljuh. U tom momentu, kol'ko sam imao čuti, jer nisam bio direktni učesnik tih
17 događanja, milicija se pobunila, govoreći da oni nisu spremni za izvršenje tog
18 zadatka i da može doći do većeg broja mrtvih i ranjenih. I sugerisali su da se
19 to načini... ta akcija odloži, da se ona izvrši po danu i da, ovaj, se može
20 riješiti i na drugi način. Tu je došlo do, ovaj, izmjene riječi naredbe,
21 odbijanja naredbe, tako da je milicija u jednom momentu... pripadnici milicije
22 su svi odložili oružje na sto i nisu htjeli ići u tu akciju.

23 P: Pošto smo već na kraju današnjeg sudećeg dana, samo jedan kratak
24 odgovor. U sastavu Stanice javne bezbednosti u Drnišu nalazili su se milicioneri
25 koje nacionalnosti?

26

27

28

29

30

1 O: Pa, kao i u svim stanicama milicije na području cijele Hrvatske, sve
2 stanice su imale višenacionalni sastav, tako da je i Stanica javne sigurnosti u
3 Drnišu bila sastavljena i od Hrvata i Srba i Muslimana, kao i koji su se
4 izjašnjavali Jugoslaveni i tako dalje. Miješanog sastava.

5 P: Hvala.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da smo već premašili vreme za kraj
7 ove sednice dva-tri minuta. Hvala Vam.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Doista jesmo. Prekinut ćemo sa radom.
9 Nastavit ćemo sa radom u ponedjeljak u 14.15h, u istoj ovoj sudnici.

10 [Suci vijećaju]

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, da... želimo da se vratite u
12 14.15h u ponedjeljak u ovoj istoj sudnici. Prekidamo sa radom.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molimo ustanite.

14 ... Sjednica završena u 13.48h.

15 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

16 21.08.2006., u 14.15h.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30